ЖІНОЧИЙ СВІТ

ГРУДЕНЬ

1950

ЧИСЛО 12.

Група дітей із садочку п-ні Я. Зорич у Вінніпегу.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК I. ГРУДЕНЬ, 1950. Ч. 12.

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редагує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.
ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $0.25
ПЕРЕДПЛАТА НА РІК у Канаді та США — $2.50
В інших країнах ам. $3.00
Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

VOL. I. DECEMBER, 1950. No. 12.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada
Box 3093, Winnipeg, Man.
Edited by Editorial Committee
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.
SINGLE COPY 25c.
SUBSCRIPTION PRICE yearly $2.50
In Canada and United States.
In other countries U. S. A. $3.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

ЗМІСТ:

На обкладинці: Група дітей із садочку п. Я. Зорич у Вінніпеґу.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК I. ГРУДЕНЬ, 1950. Ч. 12.

Наше майбутнє

Рятуючись від національного й економічного гніту та небезпеки фізичного знищення окупантами українських земель, ми покинули Рідний Край.

Ми вийшли в широкий світ не лише для того, щоб спасти себе самих, але і для того, щоб допомогти нашому народові на Рідних Землях у боротьбі за його визволення.

Ми знайшли притулок у Канаді. На вільній землі, що прийняла нас за своїх дітей і дала нам найширші можливості свобідно жити, як повноправні громадяни цієї країни і розгорнути наше національне життя.

Користуючись цією свободою, ми об'єдналися в Організації Українок Канади, патронкою якої ми обрали Ольгу Басараб, революціонерку й мученицю за визволення України. Ми працювали вже організовано й одностайно, хоч поруч з тим ми провадили боротьбу за існування, корчуючи ліси, орючи цілину, прокладаючи дороги, і разом з тим здобуваючи для своїх дітей матеріяльну основу для їхнього розвитку, дітей, які побачили світ вже на цьому континенті.

Так проходив рік за роком. Організація, в якій ми були активними членками, росла й поширилася на цілу Канаду.

Оце ми на передодні XIУ. Крайової Конференції Українського Національного Об'єднання Канади та XIII. Крайової Конференції Органіації Українок Канади, підчас якої має проголоситися і закріпитися нова форма існування Українського Національного Об'єднання із його братніми організаціями. Канадійський Сенат і Парламент, актом інкорпорації з дня 1-го червня 1950 р., признав Українському Національному Об'єднанню, а тим самим й Організації Українок Канади, права доміміяльної організації в Канаді.

Ця можливість історичної ваги: — чи українці в Канаді використають оцю велику нагоду для ще глибшого і ще повнішого розвитку свого національного життя, чи вони, приспані добробутом, із власної вини втопляться в чужому морю. — Це вирішить українська жінка в Канаді.

Велика поетка-революціонерка, Олена Теліга, у вірші "Мужчинам" так визначає післанництво української жінки:

"Бо ми лише жінки. У нас душа криниця,
З якої ви п'єте: змагайся і кріпись!"

Якраз жінка — дружина й мати — і є тією жрекинею, що підсилює вогонь любови до батьківщини. Її душа — та цілюща криниця, з якої мужчина п'є і здобуває рішучість і героїзм у бою за свої і своєї родини ідеали. "Змагайся і кріпись" — говорять чоловікові очі дружини, заохочують сина очі матері. Велика сила жінки, бо коли чоловік — голова сім'ї, жінка — її серце. І коли американський педаґоґ Dr. Charles D. McIver пише, що — "Коли виховуваит мужчину, виховується одиницю. Коли ж виховувати жінку, виховується родину", то це те ж саме признання високого суспільного післанництва жінки, її формуючої національної ролі. Бо власне жінка створює ту атмосферу тепла і любови, рідности й ідеалізму, без якої мужчина не зміг би піднятись на велике діло, — вона виховує нове покоління.

І тому від того, наскільки українська жінка в Канаді зрозуміє своє почесне й відповідальне післанництво, залежить не тільки те, чи канадійські українці будуть добрими громадянами Канади і чи вони виправдають довір'я, яким вони дотепер користаються, але в ще більшій мірі й те, що станеться із українством в Канаді. Так, від цього залежить майбутнє нашої молоді, яка, здобуваючи освіту в канадійських високих школах й становища в канадійському суспільстві, залишиться не тільки і надалі вірна українству, але старатиметься осягнути ще більших вершин і ще ширшого засягу діяння власне для того, щоб розповісти канадійському народові про Україну, її націю, її відвічне змагання за свободу й незалежність.

І тому Організація Українок Канади, що носить ім'я героїчної революціонерки, Ольги Басарабової, докладає всіх зусиль, щоб українська жінка в Канаді була власне тією весталкою біля святого родинного вогнища любови до рідної України, що його в наших серцях ми занесли сюди із Старого Краю.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає Вам

Центральна Управа Організації Українок Канади,
— Редакція і Адміністрація "Жіночого Світу".

ОЛЕНА ЗАЛІЗНЯК:

ДИТЯЧІ САДКИ

Справа виховання дітей дошкільного віку знаходить щораз більше заінтересування серед членок Організації Українок Канади, які підносять справу дитячих садків, як одну з найважливіших і найближчих своїх завдань.

Тому не від речі пригадати собі і те, що робиться у нас в тій ділянці до тепер, щоб обзнайомити нових молодих читачок, які не мали нагоди зустрічатися з цею справою.

Українське жіноцтво на західних наших землях, в Галичині, розпочало організовано працю на цьому полі, ще під кінець 19 віку, отже більше, як пів сотні літ тому.

Клич до основування захоронок для дітей кинула піонерка українського жіночого руху, Наталія Кобринська.

Започаткували ведення захоронок в поодиноких місцевостях різні жіночі товариства. Але згодом основано для цього окреме товариство "Українська Захоронка" з осідком у Львові, в якому працювали майже виключно жінки.

Захоронки організовано зразу по містах, щоб дати дітям відповідну опіку і приміщення тоді, як матері поза хатою на заробітній праці не могли дати належного виховання та охоронити дитину перед денаціоналізаційним впливом польських "охоронок".

Захоронки удержувалися з невеличких оплат дітей і головно з дрібних пожертв широких мас українського населення, та з більших дарів тих добродіїв, що жертвували на цю ціль поважні суми гроша, а були й такі, що записували доми чи поле. З публічних фондів Захоронки одержували тільки малі допомоги, бо польські управи міст відносилися до тієї справи по-мачушиному.

Учителювали в захоронках переважно світські учительки, пізніше вели свої захоронки також і Сестри Служебниці.

Хоч польські захоронки були багатші і краще розбудовані, українські родини віддавали своїх дітей до українських, хоч і бідніших захоронок, які не лише берегли дітей і опікувалися ними тоді, як матері були зайняті працею, але й виховували в рідному дусі, вивчали українські молитви, мову й пісні.

Діти дошкільного віку перебували в захоронці цілий день. В привітній ясній, відповідно урядженій кімнаті забавлялися організовано під доглядом учительки, співали дитячих пісень, слухали казок.

Про порядок в кімнатах дбала жінка-господиня, що помагала учительці при вдяганні дітей та варила для них обіди.

По першій світовій війні значно зросло число захоронок. Зростала свідомість українського загалу а з нею зрозуміння до виховних справ.

Заінтересування виховними справами не обмежується в містах, а переноситься до сіл, та скоро поширюється там.

Майже в усіх селах організуються літом "дитячі садки". Організували їх "Союз Українок", "Рідна Школа", філії "Просвіти", тов. "Українська Захоронка", церковні комітети та інші установи.

Сільські "Дитячі Садки" сповняли не тільки добродійну опікунчу роботу, але в першій мірі культурно-виховну працю, особливо там, де в публічних школах учили польські вчителі, що не дбали про українських дітей, а переводили свої польонізаційні пляни.

В роках перед другою світовою війною, польська влада ставила щораз більші вимоги до вигляду й урядження, призначених на міські захоронки локалів, зменшуючи рівночасно допомогу з публічних фондів, щоб у цей спосіб унеможливити українцям опіку над малими дітьми. Але чим більший був натиск, тим більші зусилля жінок, що вели справу садків. Видумували щораз то нові спроби добування фондів, улаштовували різні імпрези й забави, фантові льотерії, буфети, переводили щонеділі грошові збірки під церквами, в осени збірки харчів і т. п.

У більших містах було нераз кілька садків, у Львові аж шість,

---

Садок у

Після довгих старань і клопотів зорганізувала п. Ярослава Зориг дитягий садогок. За допомогою батьків та філії УНО у Вінніпеґу, яка дала до розпорядимости дитягому садкові кімнатку в Національному До-

— Я люблю, люблю, люблю!

— Кого ж ти любиш, хлопчику? — питаюся.

— Оцю дівчинку. — Усміхнені оченята цікаво дивляться на мене.

— Як же ж ця дівчинка називається?

— Уся, а я — Богдан.

Дивлюся на дівчинку, на її поважне личко, яке навіть не усміхнеться на таке палке признання любови.

За малими різнокольоровими столиками, на пестрих низеньких стільчиках сидять діти. Я зайшла до садочка якраз в передобідню пору, коли обід був вже готовий, але кулеша ще "умлівала", тому ми могли декілька хвилин весело розмовляти.

Безперервний рух і життя. При вході в кімнату повстає враження, ніби це маленькі мурашки, які ворушать своїми лапками та вусиками. Дівчинка з довгими заплетеними косами розносить мисочки й ложечки, а вихователька — п. Зорич, навчає, з якого боку покласти ложку і як тримати її.

Кімната чиста, тепла й провітрена. Підлога помальована й свіжо вимита.

— Це я сама малювала, — сміється п. Зорич, — а діти сиділи і навіть не ворохнулися. Так краще, — можна навіть двічі в день стерти від пороху, бо, знаєте, діти . . .

Так, діти . . . Це ж для них велика радість повзати по підлозі руками й колінами.

— Що ж у вас буде на обід? — питаюся дітей.

— Кулеша! Кулеша! Куле-

В МИНУЛОМУ

у кожній дільниці. Наука та ігри велися по точно означеній і докладно опрацьованій програмі. Могли там учителювати тільки вчительки, що кінчали спеціяльні захоронкарські семінарії. Польська шкільна влада не залишала навіть того передшкілля для 4 — 6 річних дітей без контролі і пильної уваги до самого навчання. Але, не зважаючи на польські перешкоди, ті передшкілля й садки виконували велику виховну й добродійну роботу.

Т-во "Українська Захоронка" влаштовувало, ще літом для міських дітей, т. зв. "півоселі". Під опікою учительки ходили діти щоденно в природу, до лісу чи парку, де проводили час у грах і співах. Але існувало також спеціяльне "Товариство Вакаційних Осель", що влаштовувало для міської дітвори кількатижневе літнє перебування на селі, звичайно в Милованню чи Коршеві в Станиславівщині. Старші діти від 10-го року життя, виїздили до пластових таборів новаків. Літні пластові табори новаків відбувалися завжди в горах на Остодорі коло Перегінська, а також над Дністром біля Галича, та в інших околицях. Ті табори мали велике признання у батьків і молоді, щодо своїх виховних метод.

Залишилися мені в пам'яті імена передових провідниць "Української Захоронки" у Львові, що багато праці й посвят віддали вихованню дітвори дошкільного віку. Це покійні вже — Осипа Паньківська, С. Рудницька, М. Білецька й ін. та й ті, що живуть тепер на еміґрації, старші громадянки, як — Ольга з Барвінських Бачинська, Марія Федакова, Олена Гординська, Софія Раковська та Софія Ракова, що очолювали тов. "Українська Захоронка" на протязі останніх тридцять років.

Учительки й інструкторки, що вели дошкілля, захоронки й садки вкладали у свою працю багато ідейности й посвяти. Треба було, крім знання, нераз святої терпеливости, доброти й витривалости, щоб день-у-день, рік за роком учити й опікуватися десятками малих дітей, з якими нераз рідні матері не могли собі ради дати.

З браку яких-не-будь матеріялів не можна представити довголітньої праці українських жінок при організуванні дошкільних садків — моя стаття, це тільки кілька загальних інформацій, але, на жаль, у мене ще менше про Східні Українські Землі, як про західні.

Але загально відомо, що справою дошкільного і позашкільного навчання і виховання займалися — Олена Пчілка, Марія Загірна, Софія Русова й Марія Юркевич. Софія Русова залишила декілька популярних і наукових праць з тієї ділянки. Перебуваючи на еміґрації в Празі, зорганізувала й опікувалася дитячими садками в Черношицях біля Праги і в Подєбрадах для українських еміґрантів.

В останньому десятиріччі, по таборах скитальців у Німеччині, організовано також дитячі садки для українських дітей, в яких працювали жінки-фахівці зо Східніх і Західніх Українських Земель — між іншими відома робітниця на тому полі п. Марія Юркевич і Л. Гаєвська.

По таборах було зорганізовано більше тридцяти дитячих садків. Уряджувалися трьох і більше місячні курси для дошкільних вихователькок. Марія Юркевич (тепер в ЗДА) визначалася, як досвідчена професорка й організаторка цих курсів, а Лідія Гаєвська (тепер в Австралії) — як організаторка взірцевих дитячих садків і завідувала всіма дитячими садками в Американській Зоні Зах. Німеччини.

Згадані вище провідниці Української Захоронки у Львові, як також з Наддніпрянщини, що працювали дома і по скитальчих таборах у дитячих садках та цікавилися справою їх організації, могли б своїми спогадами дати цінні матеріяли з тієї ділянки. Спогади ті, могли би бути вартісні як документ громадської праці українських жінок — і, як дороговказ для тих жінок молодого покоління, для яких тепер, в іще тяжчих зовнішніх і особистих обставинах життя приходиться на всіх місцях нового поселення зберігати для своєї нації душу української дитини.

Вінніпеґу

мі, та місцевого уряду, який не тільки дав дозвіл на ведення його, але навіть допоміг із умебльованням й прибіцяв матеріяльну підтримку, — дитягий садок розпогався в перші осінні місяці і провадиться досі.

ша з молоком! — з усіх боків вигуки.

— І яблучка у "шляфрочках", — підсказує п. Зорич.

— А ви любите кулешу? — продовжую далі.

— Від чого в мене червоні щоки? — обурюється Оля, — від кулеші!

Сміюся разом з дітьми.

— Пані вихователько, я хочу щось сказати!

— Що таке, Христе? — звертається п. Зорич до білявої кучерявої дівчинки.

— Я хочу сказати віршик.

— Ану, скажи, — стань гарно, вклонися . . .

Христя поважно стає перед дітьми, кланяється й починає:

Є у мене голосочок,
Як срібний дзвіночок.
Навчи мене, моя мамо,
Рідних співаночок.

Ніжний голос, легко тремтить від зворушення, очі дивляться далеко-далеко, і так м'яко виходить: "рідних співаночок" . . .

Як я наші співаночки
В садочку співала,
Чужі люди говорили,
Що скрипочка грала . . .

Діти заслухались. Уста ворушились — повторяли тихцем за Христею знані їм слова. І дійсно, — мов скрипочка грала, так м'яко й ніжно вимовляла Христя кожне слово. І я заслухалась.

— Я теж скажу віршик! — встає Влодко. Починає, без дальших вступів говорити: "Летять пташки у вирій". За ним Ляриска також мусить сказати про Св. Миколая, а Ромко й собі.

(Продовження на стор. 4.)

САДОК У ВІННІПЕГУ

(Закінчення із стор. 3).

— Може б ви, діти, заспівали щось? — нав'язую дальше розмову.

— Я люблю співати "На баль", — каже Богданко. Це той Богданко, який казав, що так любить Усю.

— Що це "На баль"? — не розумію назви пісні.

—"На баль ішли ляли"! — пояснює Богданко.

Заспівали "На баль" смішними голосочками, кожний по свойому, але закінчили дуже гарно й весело.

Пані Стефа Савидчук — друга вихователька, відкрила двері й внесла великий горнець паруючої кулеші.

— Діти, до молитви! Зараз будемо обідати!

Діти з гамором стають рядочком. Ліву ручку на грудях, а правою кладуть на себе хрест: — Во ім'я Отця, Сина і Святого Духа, Амінь . . .

Підчас обіду, поки п. Савидчук стежила за дітьми, я вийшла із п. Зорич в сіни.

— Вас тільки дві з дітьми?

— Так, пані Стефа зрання варить, а по обіді ми перебуваємо разом з дітьми.

— Скільки ж дітей у садочку?

— Записаних 27, приходить звичайно від 20-ти до 25-ти. Клопіт тільки, що маленька кімнатка і приходиться аж на другий поверх ходити, а для дітей це недобре. Потім не наносишся з кухні, яка є аж у пивниці, то води до миття рук, то обіду, чи ще чогось. Правда, кімнатка приємна й тепленька, а головне чиста.

Пані Зорич задумалась. Видно не легко приходиться їй поборювати щоденні труднощі. Раптом стрепенулася.

— Це все нічого. Добре, що садок є. Місцевий уряд дав позволення на його й обіцяв навіть матеріяльну допомогу, але для цього потрібне відповідне мешкання, краще під оглядом гігієни. Та звідки його взяти? Ми й так вдячні філії УНО, за те, що відступила нам цю кімнатку, а відділові ОУК, що позичив нам на початок начиння й дозволив користатись кухнею. Було б прекрасно, якби всі українці так глибоко розуміли поважне завдання садку, як ті люди, що пішли нам назустріч. Фондів нема, і нема звідкіля взяти. Батьки не можуть більше платити, а два доляри на тиждень від дитини ледве вистачає на видатки за харчі для дітей. — Пані Зорич розповідала про свої турботи, але пригноблення не було видно на її обличчі.

Все ж журитись є чим. Ані вона, ані п. Савидчук не одержують ніякої платні. Працюють від пів восьмої ранку до шостої вечора день у день. Вони зорганізували садок, працюють у ньому, бо розуміють, яку важливу ролю відограє садок у вихованню дитини, особливо український садок. Але жити якось треба. Як довго можна так працювати, коли є власні діти і їх треба нагодувати й одягнути?

— Нічого, може й у наше віконце засвітить сонце, — засміялась п. Зорич. — Ось ходіть, подивіться на цю кімнатку, тут діти сплять після обіду.

Відкрила двері, — рядочком, на білій, чисто вимитій підлозі лежали матрацики з подушечками й покривалами.

— Ліжок нема, бо за що їх купити? А матрацики ми самі придбали. Дали виставку, зібрали гроші й купили. Але скільки ще потрібно . . .

Дивуюся енергії п. Зорич. Приємно і страшно робиться. Якби так всі подумали від цілого серця про наше наймолодше покоління, з якого має вирости та молодь, що наповнить своїми піснями просторі залі Українського Національного Дому. Лише задуматись і захотіли допомогти. Чи ж українська дитина не варта цього?

К. Лазор.

Крізь призьму

У нас син і дочка. Вони вже виросли, мають свій світогляд, становище в суспільстві, свої прагнення, відмінні від моїх. Дивлюся тепер на них, як вони осягають своїм власним досвідом того, що хочуть, коли самовпевнено поступають в житті й практично розв'язують господарські, родинні, особисті та суспільні справи, і мені — мимоволі пригадується їх ріст і розвиток від колиски до того віку, коли вони вже соромилися назвати себе дітьми. Мимоволі дивлюся на них через призьму їхньої першої забавки і тих дитячих ігор, які подали почин до формування "мужчини" й "жінки".

Особливо в цей передрізддвяний час, коли молода мати, бу-

першої забавки

ває, застановляється, що покласти під ялинку, або що повинен принести св. Миколай, а деколи не роздумавши, купує дорогу й складну забавку, яка зовсім не підходить під вік дитини й не допомагає її розвиткові, а навпаки, — приглушує його, мені хотілось би навести декілька особистих спостережень з життя моїх дітей, щоб відкрити тій матері принаймні частину тайни забавки.

* * *

Незабутній спомин: непевні рухи прозорих пальчиків, що хапають простір перед собою, несвідомий погляд в одну точку, і те базікання, в якому так хочеться почути хоч один склад слова "мама". І коли появився червоний м'яч над колискою, — скільки здивовання й запиту в очах.

Перше пізнання світу через той гарячий колір, який був би ще більше зрозумілий, якби його скоштувати.

Прозоре кільце з целюльози має звук! Дві кульки — червона й ярко - жовта бігають в середині. Рух ручкою — торохтить, а в устах не позпливається. Пізнання світу через дотик і смак, через звук і колір.

Перший рік вже пройшов. Так любо притулитися до великого ведмедя і заснути під його охороною, або охороняючи його, — хто знає, яке почуття ворушиться в маленькому серці.

Чому не виявити надмір енергії, кинувши візочком, що так гарно вміщається в малій долоні. Чому не кинути ним ще раз, а потім ще, і мати насолоду від того, що ним можна жбурляти. Така маленька мальокомотива чи трактор, міцні і недорогі, цілковито добре надаються до того. Одна недостача — не вміщається в рот, але все ж таки облизати з усіх кінців можна цілковито добре.

Перші кроки відбулися в ліжечку. Хоч куди цікавіше вхопитися за хвіст дерев'яного коника, який навіть не похитнеться (бо тато зробив його міцно) і поспішати в мамині руки, яка не бажає перших сліз своєї дитини і вважає, щоб вона не впала. Але це не завжди помагає. Простір уже відкрився. Перші кроки в світ. І перші сльози від все ж таки натовченого носа, сльози, що впали на перший слід.

Рух і праця в дорослих — це гра в дитини. Знаряддя праці для дорослих — це забавки для дітей.

Чому не згрібати грабельками сухі листки із травника і не відвезти своїм візочком на ту велику купу, що її тато наклав за плотом? Яка насолода забити цвяха в дошку власним молотком і думати, що з цього вийде хата або літак!

Відкидати сніг малою лопаткою, покопати грядку, — посадити бур'янець і підливати його зо своєї власної коновки, — чи це вже не почуття своєї власности і малих обов'язків, — почуття майбутнього господаря?

А деколи невпору (на погляд мами) можна закидати цілу хату дерев'яними кубиками, різних форм і різної величини, будуючи мости, вежі і замки (правда, потім одним рухом руки розвалити їх і починати знову).

Приблизно від чотирьох років бажання творити бере верх над шабльоновим наслідуванням творчости дорослих. Зошит із рисунками для розмальовування вже не задовольняє. Куди приємніше представити свій світ своєю формою, — рисунком, (кольорами), виробами з пластеліни, паперу, дерева.

Літак вже має пропелер, хвіст і крила.

— Пропелер крутиться, Мамо! Бж - ж - ж - ж! — кричить малий. Він має відчуття високого неба і вітру. Справжній літак, зроблений фабрично, хоч би він навіть мав справжній мотор, не викличе такого захоплення, як зроблений власними силами. Так, літака зробив він самий! Другим разом це довжелезний поїзд із коробочок від сірників, або корабель із тієї великої коробки від консервних банок. Там вже і комин, і вітрила, навіть капітан стоїть на верхній палубі.

— Це високі гори, а там водоспад, і сонце заходить, бачиш, це рожеве проміння, це так має бути, бо сонце, воно червоне, коли заходить. — Так повстає перша картина.

Багато праці біля ляльки, бо треба випрати і сукенку для неї, і їсти зварити, і пошити фартушок. Але вона нечемна, завжди плаче. Майбутня мама має багато клопотів. Коли ляля заснула, книжка з малюнками, чорна таблиця і крейда переносять "маму" в світ майбутньої пильної учениці.

В перші роки школи — приходять перші суспільні обов'язки, вироблюється повага і серіозність. Треба довідатися про стільки нових речей. Цікавить всесвіт із його соняшною системою. Треба знати, що є всередині землі і як вибухають вулькани. Цікавлять технічні досягнення, бо вже ані літак, ані поїзд, ані авто не поїдуть без мотора. Вже соромно їздити ровером на трьох колесах, хоч із-за двохколісного ровера можна плакати на все горло й півгодини над розбитим коліном.

На столі ґльобус, ноти для перших вправ на фортеп'яні, книжки не тільки з малюнками, але й з казками та віршами, яких наголовки так легко прочитати. В кишені власний ножик, а в пивниці мала сокира, якою так в пригоді можна стати мамі, коли тато забуде нарубати дров.

Але найбільша насолода — це коли тато пустить електричний поїзд й сам так радісно сміється повзаючи колінами по підлозі . . .

* * *

Що більше писати? Таких моментів багато і їх всіх не вичислиш. Всі вони прекрасні й незабутні. Одна свідомість, — як багато залежить від батьків, щоб дитячі роки були багаті на враження і пережиття, коли дати дитині відповідну до її віку забавку й направити її ігри в правильне русло.

Н. Верпета.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ У З.Д.А.

3-го і 4-го вересня 1950 р., спільно з 16-тим З'їздом братньої організації ОДВУ, відбувся в залях готелю Джордж Вашінґтон у Ню Йорку 12-тий З'їзд Українського Золотого Хреста.

18 років тому, щоб прийти з моральною й матеріяльною допомогою сестрам і братам на Українських Землях, американсько - українське жіноцтво стануло в організовані лави. Із організації ОДВУ вилонилися жіночі відділи, що згодом творили секцію ОДВУ. Коли ж організація ОДВУ передала цій секції ділянку гуманітарної праці, — допомоги політичним в'язням і їхнім родинам, українським інвалідам, студіюючій молоді й т. п., секція перетворюється в окрему організацію і провадить цю працю під назвою Український Червоний Хрест.

В 1939 р. УЧХ, щоб поширити свою діяльність, увійшов у контакт із Американським ЧХ, і тоді ми довідалися, що тільки державні народи можуть мати червоно - хрестні організації. Ми мусіли міняти назву на Український Золотий Хрест, і цю назву заінкорпоровано в 1940 р., і під якою праця ведеться до сьогодні.

Початки були не легкі. Але нам присвічувала благородна ідея і все жіноцтво не жаліло часу, ні енергії, ні грошей, щоб організацію УЗХ поставити на ноги. Жіноцтво Ню Йорку, Джерзі Сіти, Гартфорду, Бріджпорту, Ню Гейвен, Пасейку, Клівеленду, Шікаґо, Дітройту, Сиракюз, Радчестер і численних інших місцевостей, не гаючи часу, переводить збірки на допомогові ціли. Головна Управа УЗХ координує працю, організаторки, голови й членки ГУ часто виїжджають із Ню Йорку, щоб скріпити існуючі відділи й заохочувати їх до напруженої праці, або, щоб організувати нові відділи й з'єднувати нових членок і прихильниць організації.

Посилена праця Головної Управи та місцевих провідниць та членок, не пішла на марно, бо організація росла й кріпшала з кожним місяцем, і в 1939 р. УЗХ начисляв 60 відділів. Тим самим вплив організації поширився і всі допомогові акції УЗХ находили підтримку широкого загалу американських українців.

Під час боротьби Карпатської України УЗХ розгорнув допомогову акцію на велику скалю. До всіх відділів та всіх громад пішли заклики, і в короткому часі до Ню Йорку почали надходити тисячі фунтів одежі, обуви й харчів. Вислано більше тисячі величезних 500 - фунтових пак одежі й харчів в Карпатську Україну й було б вислано ще більше, як би не скорий мадярський наїзд і окупація Карпатської України.

Але саме в той час, коли УЗХ так гарно розвивався, організація зазнала найтяжчого удару — непорозуміння внутрі. В наслідок того повстала конкуренційна організація Самостійний Золотий Хрест. Більшість відділів і членства були на стільки громадсько зрілими, що поставили добро організації вище всього іншого і залишилися вірними матірній організації. Всежтаки розкол дуже ослабив УЗХ. Але праця не вгавала, бо підчас другої світової війни почали напливати розпучливі листи з проханням допомоги.

Щоб можна було висилати підчас війни допомогу до Европи, треба було зареєструватись у

Вашінґтоні й дістати на це спеціяльний дозвіл. Єдина українська організація в ЗДА, — Український Золотий Хрест, — таке позволення отримала.

Коли французький уряд у Франції силою затягав українських робітників до польського леґіону, УЗХ негайно вислав протести до европейських урядів та до Державного Департаменту в Вашінґтоні, які мабуть помогли, бо відносини у Франції міняються в нашу користь. Вислано також харчі й гроші для арештованих у Швайцарії. УЗХ там закладає своє представництво, на чолі якого стоїть проф. Омелян Ніжанківський та о. М. Любачківський. Вони об'їжджають табори інтернованих, в яких поляки забороняли говорити по українському й читати українську пресу. За старанням представництва, інтернованих відділено в українські табори, або поліпшено їхнє становище. УЗХ не лише піддержував представництво фінансово, але й висилав більшу кількість пакунків просто до кількох таборів, звідки одержано багато листів подяки.

На нашій знимці, сторінка 6, членки УЗХ пакують поживу й одіж інтернованим у Швайцарії, Франції й Італії 1942 р. Зліва направо: А. Перій, К. Моторна, А. Волинська, П. Різник, М. Лехицька, К. Мигаль, О. Петрик, Ю. Сухоцька, М. Демидчук.

Варто також згадати, що майже всі відділи УЗХ підчас війни працювали в Американськім Червонім Хресті, де присвятили тисячі годин праці, як також пересилали грошеві датки на потреби цієї організації. Були відділи (Сиракюз, Н. Й.), що зібрали й передали Американському Червоному Хрестові понад 1.000 долярів.

По війні УЗХ та його відділи вислали велику кількість пакунків українським скитальцям у Европі та приєдналися до допомогової акції ЗУАДК. Багато відділів, які у війні не проявляли більшої активности знову стають активними.

Цьогорічний З'їзд — це вже третій від закінчення війни. Дуже цікаві були звіти делеґаток, які приїхали навіть із далеких околиць, як Дітройт і Гемтремк, Міш. та Клівленд, Огайо.

До нової Головної Управи Українського Золотого Хреста обрані: Анна Гладун — голова, Павлина Різник — заст. голови, Міра Повх — секретарка, д-р Галина Лащенко — організаційна й освітня референтка та члени ГУ — Марія Лехицька, Марія Кукіз, Володимира Кавка, Анна Левкут і Марія Квітковська.

Головний Командант
Української Повстанчої Армії
Генерал - хорунжий

ТАРАС ЧУПРИНКА — РОМАН ШУХЕВИЧ

поляг смертю героя в бою за волю України проти московсько - большевицького окупанта в дні 5 березня 1950 року.

Його смерть спонукує нас до ще повнішої і ще завзятішої праці і жертвенности для справи визволення України.

Українська жінка в гордому смутку прихиляє свою голову перед великим Мужем нашої сучасности: Спи, воїне, ми продовжуватимемо святу боротьбу!

АДЕЛАЇДА ГУДЛЕС

Жіноча фармерська організація т. зв. "Жіночий Інститут", заснована 50 років тому в канадійській провінції Онтаріо, — скоро поширилася по цілій Канаді і З'єдинених Державах, розрослася в широку міжнародню організацію, і тепер обіймає 40 країн на обох земних півкулях. Основницею цієї організації була канадійка Аделаїда Гудлес, яку вже тричі відзначено за її величезні заслуги для жіноцтва. Портрет, природньої величини, стоїть в господарській школі, що її вона ж заснувала, у Квелф, Онт. Величавий пам'ятник — в місті її народження. А цього року навесні відзначено її новим портретом на спеціяльному святі в Оттаві, Онт., при участі прем'єра С. Льорана та інших високопоставлених осіб і численно зібраного жіноцтва.

Цей портрет виставлено пізніше в Національному Музеї (National Archives) в Оттаві.

Аделаїда Гудлес наймолодша з 12-ти дітей фармерської родини, змалку пізнала незавидне тяжке життя жінки - фармерки на відлюдній фармі. Втративши первородну дитину внаслідок зіпсутого молока, вона не піддається

своєму горю, але вперто думає над тим, як поліпшити долю жінки. Вона прикладає всіх зусиль, щоб в програму навчання була включена наука хатнього господарства, і це її вдається вперше в Гамілтоні. За її старанням, при активній підтримці п. В. МкДоналда, повстає Колеґія жіночого господарства й мистецтва у Квелф, Онт., в якій набувають знання будучі учительки та господині з усіх провінцій Канади. В 1897 р. вона засновує "Жіночий Інститут". Протягом 50-ти років цей Інститут спричинився до великих успіхів. Об'єднав фармерок, порозкиданих на далеких фармах, поглибив й урізноманітнив зміст їхнього життя, поширив інтереси й облегшив їхню тяжку працю. Доповіді, показові вистави господарських виробів, дискусії під кермою жінок з Інституту, — це все багато допомогло у поліпшенні школи й здоров'я дітей, піднесло рівень родини, дому, господарства. Найрізноманітнішими способами осягнуто, що життя жінки на фармі на багато поліпшилося.

Ідея "Жіночого Інституту" рознеслася й закріпилася в цілому світі, завдяки шляхотній жінці — Аделаїді Гудлес яка використала досвід свого горя для щастя тисячів жінок.

Подала Є. Стахова.

Наші сучасниці:

ГАННА СОВАЧЕВА

Ганна Совачева, артистка українських театрів, народилася 7. 12. 1877 р. на Херсонщині. Середню освіту закінчила в 1893 році. Вищу Музично-драматичну Школу при Московській Фільгармонії.

До 1904 р. Г. Совачева працювала на московській сцені. Закінчивши курси "Сестер Милосердя", вона перебуває два роки на фронтах Далекого Сходу. До 1914 р. живе приватним життям, але перша світова війна знову кидає її на всі фронти, як медсестру. 1917 до 1920 рр. переживає бурхливі роки на українських землях. Від 1920 р. працює в Українському Державному Театрі в Кам'янці Подільському, а далі на еміґрації у Тарнові в Польщі. У 1921 — 1929 роках напереміну в театрах "Бесіда" у Львові і в театрі в Ужгороді на Карпатській Україні. З 1929 переноситься знову на Західні Землі і працює в "Театрі ім. Тобілевича" й театрі "Заграва". Від 1939 — 1941 в "Театрі ім. Лесі Українки", від 1941 — 44 в "Театрі Опери і Балету" у Львові. У 1944 р. німці депортують Г. Совачеву до Австрії, де вона по закінченні війни організує в українському таборі в Зальцбурґу "Український Театр". У 1949 р. Г. Совачева занедужала і, по шестимісячнім перебуванні в шпиталі, переїхала до Парижа, де перебуває і досі.

Минають роки, і з ними, здавалося б, відходять у забуття події, які колись захоплювали і хвилювали до глибини. Але, воно тільки так здається, бо не проходить без сліду те, що глибоко запустило своє коріння в історію української культури. Література, музика, образотворче мистецтво і театр, що повсякчасно йдуть вперед, залишають за собою незатерті сліди, які вказують дорогу новим кадрам. Ті ділянки української культури мають своїх воїнів-мистців. Вони — дороговкази, що ведуть на правильний шлях того, хто хоче дійти до вершин мистецької творчости.

Кожний, кому дороге українське мистецтво, зберігає в пам'яті ім'я відомої артистки українських театрів п. Ганни Совачевої. Ім'я п. Совачевої зв'язане не тільки з театром, воно має своє місце і в харитативний діяльности для нашого народу вже від часів першої світової війни. Скільки добра й опікунчого серця виявила Ганна Совачева в 20-их роках, знають усі, що опинилися з урядом УНР на еміґрації в Польщі. Положення людей було незавидне, майже усі були песеред лютої зими без грошей і одягу. Тоді саме п. Совачева своєю енерґійною поставою виявилась справжньою самаританкою і подала помічну руку своїм братам. Не зважаючи на всі перешкоди, що виринали на її шляху, вона знайшла дорогу до англійської місії B.C.R.

Сама п. Ганна Совачева незвичайно привітлива й у кожному моменті готова допомогти кожному, хоч тоді вона сама потребувала б допомоги. Час, коли вона всеціло присвятилася українському театрові, це ряд виступів-шедеврів. З вдоволенням згадують тепер усі прихильники театрального мистецтва такі моменти, коли підносилася куртина й на сцені появлялася улюблена артистка. Звичайно, на привітання захоплена публіка гаряче вітала появу п. Совачевої, і за кожною її усмішкою подяки, оплески на залі рясніщали. Ті палкі оплески й загальна симпатія публіки були для п. Совачевої нагородою за її працю. Але вона віддячувалася не тільки мистецькою грою, вона віддавала публіці таке саме гаряче серце й ту материнську любов, якою вона обдаровувала своїх близьких і кожного, кому її прихильність була дорога і конечна. П. Совачева має за собою довгі роки мистецької праці і тимбільше вони цінні для нас, бо знаємо всі, що вони проходили в такий тяжкий час, коли тільки люди сильного характеру залишилися вірні мистецтву й не покидали його ради вигіднішого життя.

Опинившися на еміґрації в Австрії, сивоволоса бабуся, п. Ганна Совачева відчуває потребу українського театру в нестерпних часах таборового життя. Вона приступає до праці над організуванням його, що вінчається успіхом і в скорому часі в таборі у Зальцбурзі постає український театр.

Коли я мав нагоду зустрічатися з нею, вона завжди вітала мене привітливою усмішкою, і роз-

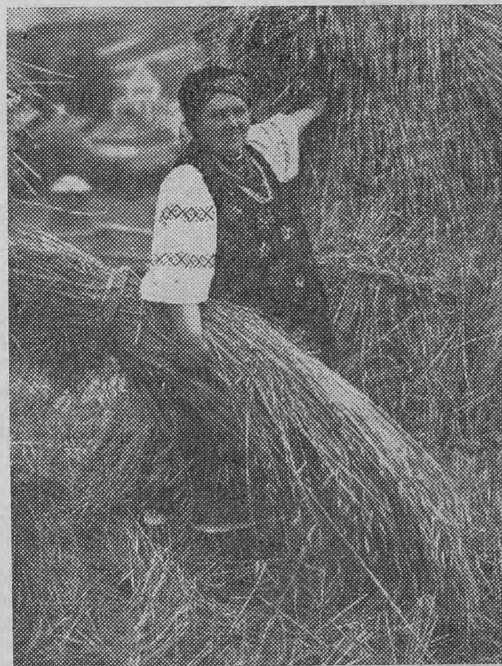

Ганна Совачева в костюмі з побутових п'єс.

мова сходила на театральні рейки. Я не чув нарікань, хоч неодин на її місці починав би від слів "Біда . . ." П. Совачева починала: "Хвала Тобі, Господи, що не дармуємо . . . народ охочий, до праці береться". Коли нарочно я звертав розмову на

(продовження на стор. 15).

МОЯ СПІВПРАЦЯ З АНГЛІЙСЬКОЮ МІСІЄЮ

Спомин Ганни Совачевої

Положення людей, що опинилися в грудні 1920 р. з Урядом УНР в Польщі, було тяжке. Майже всі були без грошей і одягу, а зима й морози дошкулювали.

В той час мені вперше довелося стрінутися з англійською місією B. C. R., що приїхала відкрити допомогову акцію втікачам, серед яких багато людей вважали себе несправедливо покривдженими долею і всяку допомогу приймали як належне їм відшкодування. Пануючі ж нації дивилися на Україну, як на провінцію, що неслушно збунтувалася проти Росії, і уділяли допомогу українцям як ласку, за яку ніхто, правда, не вимагав, але все ж таки, чекав подяки.

Одного дня я, як голова С. У. в Ченстохові, почула, що ті пані з місії виїздять, бо не найшли між нами бідних людей. Я пішла до голови Громадського Комітету по інформації в тій справі. Він безрадно розвів руками, але просив мене не втручатися в цю справу, яка була доручена д-рові Сінґалевичеві. В розпачі пішла я по пораду до свого чоловіка, у якого саме застала міністра здоров'я УНР д-ра Лівицького. "Підіть ви до них, ви жінка, вони вас вислухають," порадив він. "А з головою Громадського Комітету я сам побалакаю!"

Не без хвилювання стукала я півгодини пізніше до кімнати Mrs. Keling і Miss Gunter. Розуміла відповідальність доручення. Може б я теж вернулася від них ні з чим, та на цей раз виручив мене мій темперамент. "Знаєте, пані, — сказала мені одна з них, — якби наші англійські міністри довели свою націю до того, до чого довели ваші, вони вважали б за честь вимити підлоги тим, що хочуть допомогти вам!" Образа попала просто в болючу рану. Я почала говорити різко і нестримано, я майже кричала на них, вважаючи свою місію програною. Але бачила, як підчас мого монологу мої Miss все ласкавіше і ласкавіше поглядали на мене, тоді як пані Бондаренко, що прийшла зі мною, не зводила з мене переляканих очей. Скінчивши, я хотіла прощатися. "Стрівайте, сказала Mrs. Keling. Вибачте, що образили вас. Не їхати не можемо, бо таке зарядження голови Місії, але ми обіцяємо приїхати знову за тиждень!"

Чоловік і Модест Пилипович чекали на мене. "Я запросила їх сьогодні на ялинку в Громадський Комітет", закінчила я свою реляцію.

Такий був початок моєї співпраці з Місією B. C. R. !

За тиждень мене викликала голова Місії. Піднімаючись по сходах, готелю, я побачила дуже щуплу англійку в уніформі, що намагалася втягнути великий пакунок. "No, no", сказала вона, коли я хотіла допомогти їй, і великі сірі очі подивилися на мене з такою доброзичливістю, що я мовчки взялася за другий кінець пакунка і примусила її прийняти мою допомогу. Це була, як я згодом дізналася, моє ближче будуче начальство Miss Allen.

Голова Місії виїхала в той же день. Почалася праця. Я знала вже принцип Місії нічого нікому не роздавати задурно, але спокуса була надто сильна, і я просила Miss Allen дати декому з потребуючих взуття. Вона з охотою виконала моє прохання. Та на другий день, переходячи через ринок, вона вже бачила як ті речі продавались. "Ах, Miss Allen, коли хочеш їсти, то продаси все, не тільки черевики", намагалась я виправдати своїх. "Я знаю це, — сумно відповіла вона мені, — і неприємно мені тільки те, що я не зможу видати більше нічого!"

Як голова Ченстохівського С. У., я, очевидно, намагалась якомога більше союзанок пристроїти на працю в Місії. Тому я була дуже рада, коли відкрилися при Місії обіди на 150 осіб. Обіди були з одної, а то і двох страв, які дуже смачно варили наші жінки.

Гірше виглядала справа з мужчинами, бо шити, власне вишивати, навчилися вони вже згодом, по таборах, і при всій поблажливості Miss Allen майно видавалось їм у меншій кількості. Тоді прийшли ми на думку винайняти сад при гімназії, зробити артіль і привести його до порядку. Вивішено було оголошення на запис і умови праці. Не пам'ятаю докладно, але щось за нову сорочку треба було відпрацювати 3 години, за зміну білизни — 6, за костюм — 12 і т. ін. Переговорили ми з директором гімназії, накупили знаряддя і приступили до праці. Записалося 40 душ.

Але в перший же день наша артіль застрайкувала і прислала своїх делеґатів сказати, що плата замала, та що вони не дозволять англійкам "експлуатувати" себе. Як я не доводила їм, що ніхто з нас не має користи з їх роботи, що то робиться тільки для принципу не давати задурно, вони нічого не хотіли чути. Тоді Miss Allen замкнула склеп і заявила, що не відчинить його, поки вони не стануть на працю.

Я дуже боялась якихось ексцесів, але Miss Allen запевняла мене, що вона добре знає втікачів, бо працює в Місії не перший день. "Борони Боже поступитися, казала вона. Тоді вже не дамо собі ради з тими "страйкарями"!" З тиждень, може, склеп був закритий, а потім всі встали на роботу.

Перед Великоднем я виїхала до чоловіка до Тарнова. Місія працювала вже повним ходом, а я дуже сумувала без мого чоловіка та й жити на два доми було тяжко. Тоді Miss Allen написала рапорт до голови Місії, в якому просила влаштувати в Тарнові такий же допомоговий пункт, який був у Ченстохові, але зі мною на чолі.

До мене приїхав старшина з Місії з пропозицією поступити до Місії на працю. Приїхала і голова Місії та з'ясувала мої обов'язки і привезла папір, що "я є репрезентантка Англійської Місії і польську владу прохається мене підтримувати". Раз у місяць була в мене контроля. Привозилися нові продукти, складався звіт і т. ін.

Спочатку відкрито сніданки для дітей, а потім привезено цілий вагон продуктів. Щотижня ми роздавали пайок для всіх вагітних жінок і хворих на ТВС.

Одного разу голова Місії одержала телеґраму, що її урядничка в Рівному занедужала на шкар-

лятину. Miss Allen виїхала, була, до Англії, а другі пані боялися заразитись. Мені ж хотілося віддячити Місії за все, що вона зробила для українців, і я, згадавши ще, що я ж сестра - жалібниця, зголосилася сама до хворої. Голова вагалася: "Чоловік, мовляв, не пустить". Але я на ранок була вже в Рівному. Виявилося, що це не була зовсім шкарлятина, а лише кір в дуже легкій формі. За кілька днів я привезла окремим вагоном мою реконвалесцентку до Варшави.

Я знала вже майже весь склад Місії. І щераз переконалася, що працювала там дійсно лише тільки Голова Місії, Miss Allen та М-ор Семс, а решта "набирались враження". Мене потягнуло додому. Але хтось сказав, що "особовий потяг" уже відійшов. Це почув М - р Семс і зірвався обурений. "Mrs. Совачева зробила велику послугу для Місії, треба відправити її не "особовим потягом", а коли вона цього забажає, в 2 год. відходить поспішний потяг на Тарнів, звернувся він до підлеглого йому старшини. Ви відвезете паню, нашим автом на двірець, купите їй квиток І кляси, посадите в вагон на нумероване місце". І от Варшава мала в той день видовисько. Елегантське відкрите авто з англійським прапором мчало по Головній вулиці, маючи за пасажирку жінку в вишиваній блюзі й українській хустці замість капелюха, а поруч англійського старшину. При контролі квитків в вагоні кондуктор довго розглядався, підозріло оглядаючи мій костюм, але в 3 год. ночі я була вже дома!

Ця поїздка до Рівного ще міцніше мене зв'язала з Місією.

Восени 1921 р. в Стокгольмі мав відбутися жіночий конґрес. Ми не могли їхати туди і вирішили післати привітання і меморандум від українського жіноцтва. Дізнавшися, що голова Місії збирається на конґрес, я, як голова С. У. в Тарнові, просила її обстоювати наші інтереси. Але несподівано вона відмовилася, кажучи, що "закордоном всі вважають Україну частиною Росії"! — "Це і ваш такий погляд?", запиталася я, й одержавши підтвердження, встала і вийшла.

Так скінчилася моя співпраця з Місією, але не моя приязнь з її членами.

Між іншим Miss Allen була членом організації "Paix et liberte". Через неї мені вдалося знайти зв'язок з англійським професором паном Муррей, який був у Лізі Націй по питанню меншин і переслати через Miss Allen весь матеріял про мордування і смерть Ольги Басарабової у в'язниці. Реальних наслідків ці свідоцтва не дали, але я одержала відповідь, що "сідаючи за стіл засідання, професор кожний раз згадуватиме образ замученої жінки".

Яка Ваша думка в цій справі?

Дискусійна стаття про дошкільне виховання.

На всіх трьох цьогорічних з'їздах Організації Українок Канади, в Торонті, Саскатуні й Едмонтоні, жінки - матері ставлять своїм найближчим і найважнішим завданням посвятити більше уваги вихованню дітей дошкільного віку, організуючи для них дитячі садки.

Таке наставлення членок ОУК треба щиро вітати та бажати якнайбільше успіхів. Справа ця надзвичайної ваги не лише для членок Організації, для матерей малих дітей, але для всіх українців, яким дороге своє національне, своя віра, рідна мова, культура, традиція.

Справа садків дорога всім тим, які уважають виховання молодого покоління за одне з найважніших своїх завдань. Тому справу цю треба видвигати при всяких нагодах, пропаґувати в усіх кругах, відзначати всякі успіхи — хоч би й найменші, обговорювати способи, як усувати труднощі, що стоять на перешкоді.

Українська етнічна група в Канаді не така мала чисельно й економічно, і вона могла б фінансувати дитячі садки. Розходиться тільки про добру волю і зрозуміння широких кругів української спільноти.

Не можна, одначе, відкладати цієї справи аж настануть сприятливіші умови, аж призбираються потрібні фонди, щоб улаштувати дитячі садки по всіх вимогах новітньої гігієни і педагогіки.

Де нема для повного садка відповідного приміщення, фондів, — там варто збірати дітей, хоч 2 — 3 рази в тиждень в домівках організацій, чи у матерей по черзі, щоб під доглядом і проводом досвідченої людини проводили з дітьми розмови й забави, щоб діти зживалися з собою і вправлялись в українській мові.

Українська дитина повинна засвоювати собі рідну мову в окруженні дітей і розвивати її, збагачувати читаючи та слухаючи дитячі оповідання, казки і беручи участь у грах. Мова наших дітей у Канаді вбога. Засіб слів відноситься тільки до хатнього життя. Українська дитина з 1 — 2 кляси публічної школи знає без порівнання більше англійських слів, як українських і не вміє у своїй мові висловлювати думки. Тому повстає неохота до мови батьків. Учити дітей мусить родина і виховні заведення, — від садків починаючи. Здається, що можна було б зарадити бракові учительських сил та виховного матеріялу. Значне число кваліфікованих учительок працювало на "контрактах", як домашня прислуга, у шпиталях, у кравецьких майстернях. Умови тут, на жаль, такі, що тяжко було б забезпечити їм прожиток при садках чи школах на вчительських посадах, але для де - кого можна було б підшукати якусь легшу кількагодинну працю, яка дозволила б ще кілька годин додатково посвятити школі чи садкові.

Централя О. У . К. спільно з своїми відділами могла б започаткувати акцію, щоб у всіх містах, місцях осідку О. У. К., примістити на працю відповідні ква-

(Продовження на стор. 24).

ВЕСНЯНИЙ ПРОМІНЬ

ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

ЛИСТ ХАРИТІ ДО СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Св'ятий Отче Миколаю!

Казала мені мати, що Ти незадовго зійдеш на землю та всім чемним дітям розноситимеш даруночки. А я все була чемна, і в школі добре вчилася, то певно і до мене схочеш прийти! Я дуже вже жду на Тебе, бо ще ж Тебе ніколи не бачила, хіба що на образку. Вже навіть зазначую собі дні в мойому записнику, та дивлюся, коли Ти вже прийдеш?! А всі мої товаришки пишуть до Тебе, то й я хочу написати, щоб Ти не забув до мене прийти. І кожна з них хоче щось від Тебе дістати, а вони теж були чемні, то не забудь про них! Галя хоче дістати таку велику ляльку, але конечно в українському, полтавському строю, бо її батько з Полтави, Оля хоче багато, багато книжечок, бо вона любить читати, і нам всім радо позичає, і ми аж плакали, як то Павлусь шукав своєї сестрички в Криму між татарами. А мій братчик Ромчик хоче мати правдиву шаблю, бо коника він вже має, і каже, що він хоче бути козаком, або гайдамакою. То принеси йому шаблю, тільки накажи, щоб нею не воював по хаті, бо маму від того голова болить. А мамі принеси такий гарний мережаний ручник над ікону, бо мама все розказує, що в неї в хаті колись такий висів, але згорів від бомби. А я сама вишила б, бо я вже навіть вмію вишивати трошки, але мама не має часу мене дальше вчити, бо ходить до праці. А батькові дай трошки більше часу, бо він тоді бере мене та Ромчика на коліна, та так гарно розказує, як то він був Січовим Стрільчиком, а потім співаємо разом пісні, а це так гарно, але батько має дуже мало часу...

А мені мені, Святий Отче, хіба нічого не приноси. Бо я все маю, навіть тепер дістала від сестрички - впорядниці жовту хустинку на шию, бо Ти певно знаєш, що я тепер вже пластунка - новачка, і можу носити вже пластовий однострій, так, як тетина Орися. І ходжу пильно на сходини, і щодня роблю добрі діла! Але якщо хочеш і мені щось принести, то принеси мені Україну. Бо її тут нема, а я її так дуже, дуже люблю, і так хотіла б її мати тут, коло себе, близько. Батько каже, що Україна дуже велика, але Ти ж Святий, то можеш всякі чуда творити, то можеш мені й Україну принести, бо я так дуже дуже тужу за Нею!

Знаєш, Св'ятий Отче, це ще лиш один тиждень, до Твого приходу на землю! Я дуже, дуже жду на Тебе, і я вірю, що Ти мені її принесеш!

Твоя Харитя.

ЛИСТ СВЯТОГО МИКОЛАЯ ДО ХАРИТІ

Дорога Дитино!

Якраз сьогодні приніс мені ангелик Твойого листа, то й зараз відписую. Тішуся, Донечко, що Ти так гарненько за всіх пам'ятаєш, що, хто в мене просить, все це їм принесу. Тільки, нажаль, не принесу того, що Ти в мене просиш. Не принесу тому, що Господь Бог призначив стояти Україні якраз там, де вона стоїть, далеко, далеко, від того краю, де Ти проживаєш. І там, де Господь її поставив, стоятиме повіки на Його славу. І не принесу Тобі України ще й тому, що Вона, хоч і як далеко, але таки і близько Тебе. Коли Ти любиш її, то Вона в Твойому серденьку, глибоко, глибоко захована; Вона завжди з Тобою.

Та не журися, Дитино! Бог бачить Твоє чисте серденько. Ще прийде час, і Ти зможеш поїхати на Твою любу - дорогу Україну, і сама побачиш її!

Твій Отець Миколай.

ТАТО ДАРЦІ

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Чи то пір'я з подушок,
Чи то з цукру порошок,
Так паде, паде згори
На поля і на хати?
Ні! це Миколай Св'ятий
Сипле з неба для дітей
Свій білесенький сніжок!

За сніжинками летять
Білі крила янголят,
А за ними саночки,
А на них самі мішки,
А в мішках м'яких, як сніг,
Для дітей чемненьких всіх,
Найгарніші забавки!

А між ними є мішок
Для нечемних діточок,
Його чортики везуть . . .
Всі нечемні лізуть в кут
Із страху, що Миколай
Крикне: "Ану, вилізай,
Маєш пару різочок!"

(Світ Дитини).

Дарунок від св. Миколая

Великими платками падав сніг. Мурка сиділа коло замерзлого вікна й дивилася сумовито на вулицю.

Там сьогодні гамірно й весело. Це ж передвечір'я Св. Миколая. Всі так тішилися ранком в школі: "Св. Миколай напевно мені щось принесе!", казала Марта.

— Я прошу щодня Св. Миколая, щоб мені приніс коника, такого гарного, вороного. І шаблю. Чи ж принесе мені? — озвався несміливо Богданчик.

— Св. Миколай любить добрих дітей і, хто був слухняний, тому принесе, — сказала поважно пані вчителька.

Мурка підняла кучеряву голівку, оченята засяли . . .

"Невже вислухає? Невже? Вона все молиться, вона нічого не хоче. Ні ляльі, ні м'ячика, ані муринчика такого чорного, як оце Дарка дістала на день народження. Вона не хоче навіть цукерків . . . О, Св. Миколай напевно її вислухає, вона ж була слухняна, помагала матусі і вчилася добре . . ."

Коли прийшла додому, зустріла її мама, сумна й зажурена.

Так, це вже проходить п'ятий місяць, від того часу, коли до їхньої хати прийшли чужі люди. Непривітні й суворі. Говорили мовою, якої Мурка не розуміла. В руках мали зброю й на маминих і її

очах сказали татові збиратися і йти з ними.

Вона добре пригадує, як мама хотіла підійти до тата, щоб попрощатися, але один із чужинців відштовхнув її, й лаючись наклав татові на руки кайдани.

Мурочка тоді розплакалась й підбігла до тата. Він зігнувся, а Мурка плачучи обіймала й цілувала його.

— Таточку, не йди, не йди нікуди від нас! — просила вона ридаючи.

Тоді один із похмурих чужинців закричав так страшно "марш", що Мурка відірвалася від тата й з жахом дивилася на нього.

Ось вже і сніг випав, а тата ще нема. Мама ходить сумна, так, як сьогодні. Нічого не їсть, все плаче десь у куточку, щоб Мурка не бачила. Але Мурка підгля-

не й підбіжить, щоб розвеселити маму.

Та сьогодні й Мурці дуже невесело.

“Чи вислухає Св. Миколай її прохання? Чи прийде татко додому?” — такі думки кружляли в її головці, поки не лягла у своє ліжечко.

Темна нічка обережно закралася у кімнатку й заколихала Мурку до сну.

Аж раптом відкривається вікно й входить Святий Миколай, а за ним два ясноволосі янголятка.

Мурка дуже перелякалася, але Св. Миколай взяв її за руку й промовив:

— Не бійся. Я кожного року приходжу до дітей і розношу їм подаруночки. Моя дорога веде також через Україну. Українським дітям я хочу зробити найбільшу радість, бо вони слухняні, добре вчаться і люблять свою неньку - Україну. Ану, янголята, там на саночках велика лялька і муринчик. Та не забудьте взяти цукерок, Мурка любить солодке! — Янголятка вмить зникли.

А Мурка підняла рученята до Святого Миколая й сказала:

— Святий Отче Миколаю! Я не хочу муринчика, я не хочу лялі, ані цукерок. Прошу, дуже прошу Тебе, хай тато повернеться додому!

Святий Миколай здивовано підняв сиві брови.

— Гм, а я думав, що ти забудеш за все, коли побачиш лялю та муринчика. Та вже коли хочеш, нехай буде по твойому. Завтра тато прийде додому. — і, перехрестивши Мурочку, положив коло неї мішочок цукерок і сам пішов...

Раненько Мурка збудилася. Надворі тільки сіріло. В хаті було тепло, в печі палахкотів вогонь, а мама поралась біля стола.

Але хто це за столом? Хтось сидить. І мама з ним тихо розмовляє. Мурка піднялася в ліжечку. Хто ж це може бути?

— Тату, тату! Мені снився Св. Миколай! Він казав, що ти прийдеш! Тату! — вирвалось раптом у неї. Зірвавшись з ліжечка, вона впала йому в обійми.

Леся Буревій.

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА

НАШІ ВІКОНЦЯ

Такі маленькі наші віконця,
А так привітні в рідній хатині —
Скільки то світла, скільки то сонця,
Через них ллється в ранній годині!

В наших віконцях, як в образочку
Мож оглядати прекрасні види:
В шапках снігових горді Бескиди
І білу церкву там на горбочку.

І хвилі річки в леди закуті,
Ліси дрімучі, поля блискучі
І срібні хмарки небом пливучі
І путь на села і хрест на скруті.

А як на землю ніч завитає,
Розгорить в печі огонь веселий,
То на віконцях блеск запалає
І світла смуги на путь аж стелять.

Тоді з роботи татусь вертає,
В думці родина, мила світличка —
На зустріч сміхом віконця грають,
З них виглядають дорогі личка.

А коли старець іде убогий,
На вікнах усміх привітний світить:
Сердечно кличе в наші пороги
В теплім куточку на ніч спочити.

ЕЛИС ҐРЮ ҐЕЛЛ

Родина бобрів

(продовження).

Вогонь? Малий бобрик стояв хвилину здивований. Він не розумів. Що таке вогонь? Він його ніколи не бачив. Але відчував, що це мусить бути щось страшного, щось, чого треба боятися.

Незнайомі звуки та тріскот ставали дедалі всі частішими та голоснішими. Довгохвостий подивився з острахом на батька.

— Це голос вогню, — сказав батько, — вогню, який нищить все, що зустріне подорозі. Берези, клени, дуби, — помруть. Кущі, трава й все, що живе — згине.

— А що зроблять лісові й пільні тварини? Їх теж знищить вогонь?

— Звірятка з лісів і піль мусять утікати перед вогнем. Ми маємо щастя, що ми посередині озера. Вогонь води не торкається.

— Чому? — запитав Довгохвостий, відчуваючи велику полегшу. — Він боїться води?

— Так, — сказав батько, — боїться. Тому ми тут в безпеці.

Довгохвостий ліг спокійно. Він дивився на маму й братів та сестер, що лежали на м'якому ліжку. Бідні, залякані, маленькі, — вони не розуміли нічого, тільки пищали та вовтузилися. Довгохвостий був мудрий, і не боявся. Тато сказав же, що тут вони в безпеці. Вогонь їх тут не найде!

* * *

Це була ніч, якої Довгохвостий ніколи не забуде.

Він ніяк не міг заснути. Мимохіть слідкував за батьком, що неспокійно проходжувався по хаті то сюди то туди. Спека все збільшувалася. Довгохвостий вже виразно чув, як падають дерева, як тріщать гілки, як в смертельному жаху ревуть безпомічні звірята. Він відчував, що вогонь вже над самим берегом їх озерця.

— Мусимо сховатися у воду, — нарешті сказав батько - бобер. — Тут дальше залишатися небезпечно.

Тремтячи зо страху, малі бобренята побігли за мамою в долішню кімнату, а потім тунелем у воду. Вслід за ними пішли Довгохвостий та батько - бобер. Там вони зустріли й інших бобрів. Їх теж вигнав вогонь із хати. Довго - довго плавали бобри під водою. Тільки час від часу випливали на поверхню, щоб надихатися свіжого повітря.

Нарешті вогонь зник. Помаленьку погасло гаряче полум'я, а над ранком почав накрапати дощ. Темні хмари затягли небо, гриміло. Сліпучі блискавки освічували щохвилини звуглілі дерева. Потім подув сильний вітер і поніс кудись далеко рештки густої синьої мряки.

Але який дивний світ вгледіли бобри, коли нарешті відважилися вилізти на беріг! Нігде ні кусочка зелені, — чорна задимлена земля та голі обгорілі дерева. Тільки де - не - де на озері ще зеленіло листя білих лілей.

Для бобрів дерева — це життя. З їх гілок та пнів будують вони свої хати та гатки, щоб задержувати більше води в озері. Й ось цей життєдайний ліс зник.

Довгохвостий оглядався здивовано.

Що сталося із звірятками, що жили між деревами й у траві? Де вони пропали? Тато говорив, що всі мусіли втікати. Але Довгохвостий знав, що було багато таких, які не мали сили втікати — ось як мурашки, гусениці, жучки. Вони напевно загинули.

Коло самого берега, між обгорілими листками лілей Довгохвостий вздрів чаплю. Він спочатку її навіть не завважив, так тихо й без руху вона стояла.

Аж тут недалечко біля Довгохвостого почулася розмова старших бобрів. Довгохвостий розрізнив голос батька й поспішився підійти до них.

— Ми мусимо відійти звідсілля, — сказав старший бобер. — Ми зараз же мусимо покинути наше озерце, бо вся наша пожива знищена. А тих декілька водяних рослин та корінців, що їх вогонь не зачепив, не вистарчить навіть на один день!

— Так, — сказав батько Довгохвостого, — і лісу нема. Ми не зможемо поправити своїх хат, ані побудувати нових, а що вже говорити про гатки. Ми мусимо відійти!

— Куди підемо? — запитав Довгохвостий.

— До річки, — відповів старший бобер. — До річки, наш власний потік доведе нас туди.

(Далі буде).

Переказала Леся.

ДИТЯЧИЙ ПАРАЛІЧ

Одна з найтяжчих дитячих хворіб — дитячий параліч.

Ця хвороба жахлива передовсім своїми трагічними наслідками.

Протилежно до віспи, яка на заході вже перестала бути загрозливою в наслідок застосування охоронних середників - щеплення, ще поки бациль не попаде на людський організм, — параліч в більшості випадків трапляється частіше на заході Европи та Америки, ніж на сході.

Наука наших часів старається пізнати хворобу дитячого паралічу та винайти лік, не тільки на поборювання вірусів, що її спричинюють, але й запобігти, як у випадку віспи, через щеплення.

Загально відомо, що дитячий параліч — заразлива хвороба. Трапляється він в поодиноких випадках, а найчастіше підчас епідемії звичайно влітку та восени. Найбільше загрожені хлопці до 5-ти років, рідше до 20-ти, бо старші відпорніші. Зараження наступає не тільки через хвору дитину, але й здорові є носіями цього бацилю, не знаючи про це.

Захворіння починається нагло високою гарячкою, навіть маячінням, болем голови, рук і ніг, а передовсім великою вразливістю шкіри, так, що кожний навіть найменший рух викликує великі болі. Діти плачуть навіть тоді, коли мати наближається до них, із страху перед можливим доторкненням їх. Не рідко настають блювоти, розвільнення та катаральне захворіння горла.

За 5-8 днів гарячка спадає та наступають перші прояви паралічу, на ногах, рідше на руках, на мускулах шиї, плечей чи кадовба. Поражені члени деформуються згодом та набирають форму каліцтва, якщо на протязі одного року не вдається усунути паралічу.

Трапляється дитячий параліч у легкій формі, він коротко триває та до самого паралічу не доходить. До важчої форми належать ті випадки, в яких гарячка не висока.

Приблизно 10% вмирає від паралічу, 40% дітей цілковито виздоровлює, а решта в половини хворих розвивається параліч. Це все залежить від того, яким родом вірусів дитячого паралічу був даний пацієнт заражений.

Що треба робити, коли дитина має ознаки дитячого паралічу. В першу чергу негайно відокремити хворого від усіх здорових членів родини, перевести дезинфекцію мешкання, білля, одежі й всіх річей, які приходиться виносити із кімнати хворого. Чистота найважніша. Часто мити руки, обов'язково перед кожною їжою. Хвору дитину берегти від вогкости й холоду, та негайно покликати лікаря.

Наука досліджує хворобу дитячого паралічу різними шляхами. Хоч бациль був відкритий вже в кінці минулого століття, лікування дитячого паралічу, як і раніше, так і тепер, основане на приміненні фізичної терапії з поміччю ортопедичної хірурґії, уживаючи при цьому різних пов'язок, поясів, підпорок та клямрів.

Щоб зберегти пацієнтові життя та зменшити його болі, найважніше завдання запобігти каліцтву, яке спричинює параліч. На цій точці ведеться найбільше спорів в американському лікарському світі. Деякі лікарі, які хотіли закинути давні способи лікування, оперлися виключно на ортопедичній процедурі, себто уживанні сильних пов'язок та милиць, з надією, що унерухомлення поражених мускулів в гострій стадії хвороби, запобіжить деформуванню їх. Показалося згодом, що унерухомлені мускули, по усунені пов'язок, були такі зів'ялі, що пацієнт був безнадійно скалічений.

В европейських країнах примінюють лікарі також масажі, руханку, електризування, натирання, ін'єкції, купелі та інше, одначе ще і досі немає спільної звичайної формули на всі випадки цієї недуги.

Інтенсивні досліди та зусилля, які ведуться вже роками над докладним пізнанням і поборюванням вірусів, що спричинюють цю хворобу, а також над добуттям й очищенням відповідного серума від зараженого звірятка для цілей щеплення, дає надії, що найближча ґенерація буде звільнена від страху перед зараженням хворобою дитячого паралічу.

Досліджування вірусів дитячого паралічу, яких є до 50, а може й більше родів, вимагає багато часу, труду, посвяти та грошей.

Але наука дослідила цю хворобу вже так далеко, що пацієнт, який має до діла з цією хворобою сьогодні, має більше шансів на вилікування, як 20 років тому назад.

Живемо в добі великих винаходів. Не останнє місце в цьому поході різних винаходів займає також медицина. Переглядаючи медичні справоздання та новинки за 1950 рік, можемо мати надію, що одного гарного дня прочитаємо оголошення: "Бувай здоров, дитячий паралічe!"

На основі медичних звідомлень у пресі, подала

С. Григорієва.

ГАННА СОВАЧЕВА

(Закінчення із стор. 8.)

її невідрадне матеріяльне становище, вона тільки всміхалася і відповідала: "От, краще було б закурити папіроску".

Не буду тут згадувати про її поодинокі ролі, бо їх так багато... Це ж проминуло 28 років її невтомної сценічної праці! Глибоке сприймання кожної ролі, хоч би вона була невеличка, і прецизність у виконанні давали повну насолоду любителям справжнього мистецтва. Кожна її роля, це перлина, яку п. Совачева нанизувала у своє мистецьке намисто. Вона не шукала легких ефектів, не любила дешевих шаржів і тут саме ціла краса її витонченого мистецтва.

Під цю пору п. Ганна Совачева переживає у Парижі еміґраційні злидні. Серед невпинної праці для української культури ця велика артистка пережила 6 воєн, 2 революції і довгі роки скитання. Про це не може забувати українське громадянство, на йому лежить великий довг вдячности за її великий вклад в українську культуру.

М. Левицький.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

Дорогі Членки!

Ось ми стоїмо напередодні XIII. Крайової Конференції ОУК. Не дивлячись на те, що основна точка цієї Конференції — затвердження і прийняття нових форм існування в рямках Інкорпорованого УНО, змістом наших нарад передовсім повинно бути поглиблення і поширення нашої діяльности в новому періоді нашого організаційного життя.

Коли глянути в минуле, на той пройдений шлях за 16 років існування ОУК, треба признати, що ми здобули досвід у громадській праці, осягнули багато із наших намічених цілей, провели велику допомогову акцію для Зах. Українських Земель, для української еміґрації в Европі в рямках Золотого Хреста і поза ним. Як громадянки Канади, ми співпрацювали із англійськими жіночими організаціями й іншими товариствами, щоб укласти і свою частку в загальний розквіт цієї країни, підтримували українську культурно - освітню працю, допомагали розвиткові "Нового Шляху", розбудовували домівки для більшого закріплення нас у Канаді, виховували дітей в Рідних Школах в національно - релігійному дусі. Поряд з тим, нераз ми відчували брак сил, нераз хвилювались, але не заломалися.

І тепер, в новому періоді праці нашої організації, залежить від нас самих, як ми візьмемося до праці і як ми її провадитимемо, щоб не повторяти промахів і недотягнень минулого.

Коли ми всі зійдемося в часі Крайової Конференції, застановімся над зміцненням нашої організації і над поглибленням праці в ній, бо ми самі собі — творці нашого життя. Як ми закермуємо своїми вчинками, так це відіб'ється внутрі й назовні нашого організаційного життя.

Тому, Членки ОУК, без огляду, чи Ви є делеґатками, чи ні, — приїжджайте на одну з найважніших наших Конференцій, яка відбудеться в днях 29, 30, і 31 грудня 1950 р.

Центральна Управа ОУК.

ВАЛД'ОР

П. ТЕТЯНА КОШИЦЬ ПРО УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ.

П. Тетяна Кошиць, з рамени Українського Осередку Культури й Освіти об'їжджає схід Канади. Дня 12 листопада ц. р. заїхала до Вал д'Ор.

Голова Відділу ОУК п. Н. Андрусишин разом із заст. голови Філії УНО, п. М. Гоменюком, зустріли її на двірці.

Увечорі відбулося приняття для п. Кошиць, предсідницею якого була п. Н. Андрусишин. Перед перекускою п. Андрусишин представила присутнім гостю, згадавши її чоловіка Олександра Кошиця, відомого композитора й дириґента. Для вшанування його пам'яти попросила всіх присутніх повстати з місць. Відспівавши молитву "Боже Великий, Творче Всесильний", всі приняли участь в перекусці.

Доповідь п. Т. Кошиць, про українську пісню, як найбільший скарб української культури та про українське мистецтво, викликала дуже велике зацікавлення. Наспівуючи українські характерні мелодії, прелегентка ілюструвала присутнім, який мали вплив історичні події на українську пісню. Барвисто розказувала, як жив український нарід в давнині, які мав обряди та звичаї. Говорила про народнє мистецтво, українську ношу й вишивки. Слухачі винесли багато нового про наш найбільший скарб — українську пісню та мистецтво. Переведено збірку на Осередок Культури й Освіти.

М. Смолій

МОНТРЕАЛ

ВЕЧОРНИЦІ

Дня 12 листопада ц. р. в домівці УНО, Відділ ОУК, з ініціятиви нових членок пп. М. Роговської, М. Плав'юкової та О. Паліїв, улаштував забаву - вечорниці на зразок вечорниць в Рідному Краю. На забаві було багато присутніх, панував прегарний настрій. Підчас забави розіграно вишитий альбом, дарунок п. М. Роговської, а прихід із розігравки в сумі $13.00 призначено на пресовий фонд "Жіночого Світу."

І. Дячун.

ТОРОНТО

ДВА МІСЯЦІ ПРАЦІ.

В середу, 8-го листопада Відділ ОУК Торонто - місто вшанував святочними сходинами пам'ять молодої героїни Віри Бабенко. Сходини відкрила голова Відділу п. О. Заяцева вступним словом. Дуже цікавий і змістовний реферат виголосила п. М. Горбанева, в якому представила життя В. Бабенко в підпіллі та її геройчну смерть. На закінчення святочних сходин членки ОУК зібрали $23.50 на святочні дарунки для українців за океаном.

Дня 15-го жовтня відбулися "обжинки" із традиційними обжинковими піснями, що підготовила п. Маруся Яворська. Вправи дівчат з вінками пшениці й серпами підготовили пп. І. Ковальська і Я. Ребрик. Програма була дуже дібрана й цілковито нагадувала українське село, та обжинкові звичаї.

Дня 20-го жовтня відбулася забава з танцями, підчас якої розігравався дуже гарний комплєт з дев'яти кусків на канапу й крісла, — дарунок п. Борисюк.

24-го жовтня п. М. Гультай улаштувала в свойому домі чайний вечір, сполучений із бінґом. Членки гарно побавились і виграли гарні речі на бінґо.

Дня 1-го листопада стараннням членок ОУК улаштовано в залі УНО "кошичковий ярмарок". Провідницями при вступі були пп. М. Гультай і М. Фуртак. Залишилося із ярмарку гарне враження в присутніх гостей. Було розкуплено багато кошичків й всі розважилися при гостині.

Дня 15-го листопада п. Маруся Яворська улаштувала в свойому домі чайне приняття із бінґом. Прийшло понад 70 гостей, не тільки членок ОУК, але також багато прихильниць організації. На бінґо вигравалися дуже гарні речі, які подарувала для цієї цілі панна М. Яворська.

Дня 25-го листопада в спортовій залі УНО відбулося "пущення". Зійшлося дуже багато гостей на цей традиційний вечір. Членки ОУК приготовили вареники, а ціла забава протягнулася аж за північ.

Увесь дохід із цих підприємств пішов на сплату Національного Дому. Управа Відділу ОУК оцим шляхом складає сердечну подяку усім членкам і прихильницям за активну участь й ініціятиву в цих підприємствах.

Членка Управи Відділу.

СТ. КЕТЕРІНС

ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Дня 6. жовтня завдяки стараннням пані Е. Піжицької та К. Каландій, відбулось в залі Українського Національного Дому в Ст. Кетеринс передвесільне принятття для пана Петра Піжицького та панни Нелі Думи. При цій нагоді на заклик пані Ю. Паньків зібрано $15.80 на Пресовий Фонд "Жіночого Світу." **Присутня**

ЗАХ. ТОРОНТО

КОРОНАЦІЯ СОФІЇ РОМАНИК.

У висліді контесту "Нового Шляху", 1-го жовтня відбулася коронація 1-ої Княжни — пані Софії Романик.

Сидять зліва: секретарка Відділу п. Р. Бойко, заст. голови п. Ґонта, голова Відділу п. Даниляк, контестантка п. С. Романик, заст. голови Провінційної Екзекутиви УНО п. С. Савчук, голова Відділу Торонто-місто п. О. Заяцева, кореспондентка Відділу п. Е. Прибитківська. — Стоять у першому ряді (зліва): пані Бундза, Романюк, Антонюк, Марко, Станґрет, заст. голови Відділу Торонто-місто п. Михайловська, п. Гультай, п. Лозова, п. Рудик, п. Чабан. — Стоять у другому ряді (зліва): пані Кревецька, Борковська, Дублянська, Кучер, Безкоровайна, К. Химій, Н. Химій.

В залі УНО великий рух. Членки ОУК розставляють столи, декорують залю, наставляють накриття... Нарешті появилися перші гості: всч. о. Гординський, п. С. Савчук — заст. голови Провінційної Екзекутиви, п. В. Гультай — заст. голови Крайової Екзекутиви, із дружиною, п. О. Заяцева — голова Відділу ОУК Торонто-місто, із заступ. голови того самого Відділу п. Михайловською, п. Горбацьо — секретар Провінційної Екзекутиви й інші. Нарешті, прийшла в залю п. Софія Романик. Всі привітали її гучними оплесками. Коли посаджено п. Романик на почесне місце, голова Відділу ОУК з Зах. Торонті привітала спочатку по черзі достойних гостей, поґратулювала контестантці й зазначила, що вислід контесту для п. Романик, як першої Княжни, приніс велику честь для Відділу ОУК, в якому контестантка є активною членкою вже 15 років. За її заслуги для "Нового Шляху" п. Даниляк удекорувала її китицею квітів. Всч. о. Гординський прочитав молитву, після якої відспівано 1-ій Княжні "Многая літа". По смачній перекусці, всч. о. Гординський, покликаний до слова, підкреслив у своїй глибоко патріотичній промові ментальність українців, розкиданих по цілому світі. Промову кінчив словами: "Голос народу — голос Божий, і прийде вкоротці час, коли встане Україна і помоляться на волі невольничі діти..."

П. С. Савчукова згадала, як 15 років тому назад, при заснуванні цього Відділу, п. Романик була одна з перших активних членок, яка вступила в ряди ОУК і віддала для організації багато праці. І тепер взяла участь в контесті "Нового Шляху", щоб йому помогти, не для своєї слави, а в користь української ідеї. Вона знає, що наша преса — це наша зброя. Між іншим згадала, що п. Романик вже третій раз бере участь в контесті "Нового Шляху". Закінчуючи промову, п. Савчук, в імени цілої Організації, побажала на майбутнє пані Романик багато успіхів в дальшій праці для ОУК.

П. Горбацьо і п. Стангрет, голова Філії УНО, — побажали від себе п. Романик всього найкращого.

П. О. Заяцева, в свойому короткому слові, висловила радість з приводу муравлиної праці малого Відділу ОУК в Зах. Торонті, наслідком чого ось тепер відбувається коронація першої Княжни на цілу Канаду.

П. В. Гультай глибоко розвинув завдання української інтелі-

ґенції та церкви, що в житті українців у Канаді відіграли величезну ролю. Особливо члени УВО, які приїхали в Канаду, дали ідейний підклад українцям Канади. "Так довго" — сказав, — "як на мапі світу не будуть зазначені границі України, так довго мусимо працювати, щоб виборoти волю. Тому треба сталити життєву силу. Довгі віки український нарід двигає свій хрест на Голготу, але, хоч терниста дорога, він не впаде, бо вірить в успішну ціль та ідею...". На закінчення дає признання п. Романик за працю, яка у висліді дала 1200 долярів. Висловив бажання, щоб успіх не захитав її в скромності, але нехай буде заохотою до дальшої праці...

Запросивши Олю Даниляк і Наталку Бундзу до 1-ої Княжни, п. В. Гультай наложив корону й передав лист із подякою від "Нового Шляху" разом із нагородою — чеком на 50 долярів. А як доказ признання, вручив ще золоту чашу перемоги. Як подяку п. Романикові, чоловікові контестантки, і братові п. Ворощукові, за велику поміч в контесті, подає по квітці з китиці Княжни.

Кінцеве слово мала п. Романик, в якім вперше чергу подякувала членкам ОУК за поміч в контесті, п. Гузілеві й Л. Допті, власникові складу меблів й електричних холоділень, який дав на контест 45 долярів. Передала подяку на руки п. Шкабарницького для орхестри, яка безінтересовно грала на вечорницях у користь "Нового Шляху". Також висловила подяку пп. Турилові, Вовкові, Марусякові, Данилякові й братові та іншим за поміч.

Заст. голови Відділу ОУК — п. Ґонта від імени Відділу за її заслуги подарувала гарну скриню. На закінчення п. Романик призначає з одержаного чека 25 долярів на Фонд "Нового Шляху", а 25 на організаційний фонд Відділу ОУК. Збірка, переведена на коронації, винесла 54 доляри.

РАДА ЖІНОК КАНАДИ

"Ми дякуємо Тобі, за всі багаті благословення, якими втішаємося, як горожани вільних націй, і молимося за нашу улюблену країну в такий серіозний і критичний час. Ми просимо Тебе, помогти нам пам'ятати про духові потреби нашої держави. Вічний спокій і добробут хай опанує світ". (Молитва на відкриттю зборів Ради Жінок в Торонті).

Різні жіночі групи та організації об'єднуються в місцевій Раді Жінок Канади. Місцеві Ради творять Провінційну, а далі Крайову Раду Жінок Канади, яка кооперує із Всесвітньою Радою Жінок із осідком у Швайцарії. Всесвітню Раду Жінок очолює п. д-р Йоанна Едер, а Канадійську Крайову Раду очолює п. Р. Й. Маршал.

Крайова Рада Жінок Канади є осередком зборів для всіх жіночих груп, де обговорюються проблеми під різними кутами поглядів, а вислід приносять правдиве рішення. Вільні й відкриті дискусії про всі громадські справи на рівних правах та обов'язках є виявом правдивої засади демократії.

Членами Ради Жінок Канади є делеґатки, які репрезентують свої організації чи церковні громади. Делеґатки працюють в комітетах, що їх очолює голова комітету. Всіх комітетів є 18, їх вичисляємо: "Наука й Мистецтво", "Опіка над дітьми", "Кіна й оголошення", "Горожанство", "Економія", "Школи", "Фінанси", "Хата й оселі", "Іміґрація", "Ментальна Гігієна", "Природні багатства й індустрія", "Національна охоронна служба", "Публичне здоров'я", "Радіо", "Відпочинок - розвага", "Чай і соціяльне", "Заняття і професія для жінок", "Жіноча секція в Об'єднаних Націях".

Вже із заголовків тих комітетів бачимо обсяг діяння державного розміру.

В Торонті, Відділ ОУК зарепрезентований в Місцевій Раді Жінок Канади у двох комітетах: "Іміґрація" та "Горожанство". Це є найактивніші комітети, бо до них входять майже всі національності. В цих комітетах українські представниці при кожній нагоді інформують та охороняють українські інтереси, виправляють помилкові враження про визвольну боротьбу Україну.

Не менше важливі також інші комітети, до яких не входять представниці - українки. Без участи в цих комітетах тяжко уявити собі цілість всеобіймаючого життя нас українців в Канаді. За нас це виконують другі у свою користь.

Представниці Союзу Українок "Тризуб" є вже довголітніми членками Ради Жінок, і працюють в комітеті "Природні багатства й індустрія", й очолюють цей комітет. Однозгідність, взаєморозуміння та толеранція будуть запорукою успіхів наших представниць.

Марія Дунець.

Вісті з Союзу Українок у Франції

Управа Союзу Українок у Франції влаштовує щомісячні інформативні збори та відчити, щоб зацікавити якнайширші круги українського жіноцтва у Франції, а зокрема в Парижі діяльністю Товариства. З того циклю імпрез у неділю 23 листопада в Українському Домі в Парижі відбулась доповідь відомої рецитаторки п. Наталії Дорошенко про "Український національний одяг".

Завдяки своїм довголітнім студіям і розшукам у музеях всієї України, — п. Н. Дорошенко зуміла переконливо представити історичний та побутовий одяг в Україні з усіми його типовими рисами. Користаючись знимками, рисунками та показовими взорами доповідачка передала справжній чар українського національного одягу та висококультурний смак наших предків у доборі красок. Сучасний т. зв. національний одяг далеко відбігає від свого первовзору своєю дешевою крикливістю та браком гармонійности в доборі красок.

Ця повчальна доповідь зустрілась із живим зацікавленням і захопленням слухачок.

Не вгаваючи в своїх дальших починах, Союз Українок у Франції вірить, що в його організованих рядах найдуться усі українки у Франції, які розуміють вагу і потребу самостійної жіночої організації.

Марія Мазур, орг. реф.

Дев'ята Конвенція Союзу Українок Америки

11 і 12 листопада ц. р. відбулася у Філаделфії дев'ята Конвенція Союзу Українок Америки, що стояла під знаком 25-ліття цієї організації. В Конвенції взяло участь біля 50 делеґаток і стільки ж гостей. Конвенцію відкрила голова організації, п. Олена Лотоцька. Промову про діяльність і завдання Світової Федерації Українських Жіночих Організацій виголосила п. Олена Кисілевська, голова Федерації, запрошена спеціяльно на цю конвенцію.

У своїй промові п. Олена Кисілевська накреслила такі напрямні Федерації:

1. Співучасть у визвольних змаганнях українського народу,

2. Співпраця українського жіноцтва з цілим християнським світом у боротьбі з найбільшим ворогом, Бога, людства й України — большевизмом.

3. Узгіднення праці всього зорганізованого українського жіноцтва у справах загально-національного значення на плятформі строгої понадпартійности і християнської моралі.

4. Організована поміч вигнанцям із Рідного Краю.

5. Заступництво українського зорганізованого жіноцтва, як на внутрішньому, так і на міжнародньому форумі.

В дальшому п. Кисілевська представила поважні осяги Федерації на протязі двох років, не дивлячись на те, що Федерація майже не мала матеріяльних засобів. Зв'язок із іншими українськими жіночими організаціями, організаційні інструкції, допомогова акція для вдів і сиріт, виступи на міжнародньому форумі, ось досягнення Федерації за цей час. Прелеґентка також підкреслила майбутні завдання, особливо в ділянці виховання нового українського покоління та в обзнайомленню чужинецького світу про український нарід, його культуру, та його боротьбу за право на життя.

Предсідницею Конвенції обрано п. А. Бодяк, заступницями п. І. Бенцаль і А. Прокопович, секретарками в українській мові І. Рожанковську і О. Давидович, а секретарками в англійській мові п. Бендзік і п. Рутинську. Окрім того обрано виборчу, резолюційну і пресову комісії.

Поміж звітами з діяльности за минулий час, одним із головніших був звіт голови Союзу УА, п. О. Лотоцької, який був доповнений іншими членками Управи. В звітах окремо підкреслено харитативну та культурно-освітню працю СУА, в цьому теж видавання "Нашого Життя" та видання творів Л. Українки в англійській мові.

На закінчення першого дня відбулося прийняття, получене із показом української ноші.

В другому дні нарад, після недільних відправ у місцевих церквах, продовжено дискусію над звітами й плянами праці на майбутнє. А. Рублева виголосила доповідь про працю жіноцтва в світлі українських потреб.

Вибором нової Управи та ухваленням резолюцій закінчено дев'яту Конвенцію СУА.

ДО НАШИХ ДРУЗІВ

Саме пройшов рік з того часу, коли Організація Українок Канади ім. О. Басарабової зважилась видавати журнал для української жінки. Ми починали нашу працю майже з нічого. В нас не було ні потрібних для видавництва грошей, ні багатих меценатів, які нас матеріяльно підтримали б. В нас була лише свідомість, що українська жінка в Канаді і взагалі у світі потребує свого журналу, який був би для неї дорадником і помічником, організатором і дороговказом. Бо ж на цій українській жінці тяжила відповідальність за виховання нового покоління, за національне обличчя української сім'ї. "Жіночий Світ" — єдиний у світі ілюстрований журнал українського жіноцтва, видержав свою однорічну пробу. Звичайно, в нас багато вийшло не так, як це ми плянували, нашому журналові бракує ще чимало, щоб він вповні задовольняв вимоги і потреби читачок, але ті сотні і сотні листів, що ми їх напротязі цього першого року нашого існування отримували, говорять нам про те, що все ж таки праця, яку вклав журнал "Жіночий світ" у наше організоване життя рівноважить ті труди, які ми в його вложили.

В першу чергу хочемо з нагоди цієї першої річниці подякувати тим всім, які нас морально і матеріяльно підтримували. Дякуємо нашим співробітницям, які безкорисно дописували до журналу.

Зокрема дякуємо всім тим численним нашим читачкам, що нас підтримували матеріяльно, складаючи пожертви на пресовий фонд, Відділам ОУК і нашим кольпортеркам, які жертвенно поширювали наш журнал, збираючи передплати і роблючи підприємства на користь журналу.

Перед нами нова праця. Ми хочемо, щоб у цьому Новому 1951 Році наш журнал став ще кращим, ще вірнішим приятелем української жінки. Без широкої моральної і матеріяльної підтримки всіх членок ОУК, всього українського жіноцтва у Канаді й поза нею, ми того осягнути не зможемо. Тому ми звертаємося з гарячим закликом до всіх, кому залежить на нашому журналі:

Пишіть нам про Вашу діяльність, діліться з нами своїм досвідом з громадського та сімейного життя, сповіщайте нас про свої досягнення у ділянці виховання дітей та створення для них щасливого дитинства. Пишіть, що Вам у журналі подобається і що на Вашу думку повинно бути краще.

І ще одно: ставайте нашими передплатниками, приєднуйте нових передплатниць, переводіть збірки на пресовий фонд нашого журналу, підтримуйте нас матеріяльно. Кошти видавання журналу великі. Тепер, у зв'язку з подорожінням паперу і друку нам іще тяжче. Допоможіть нам!

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

СВ'ЯТОЧНА КУХНЯ

БОРЩ З УШКАМИ.

2 буряки,
3 - 4 сушені грибки,
1 морква,
1 кусок селери,
1 петрушка,
1 ложка олії,
1 ложка муки на засмажку,
1 цибуля,
1 горня бурякового квасу, до смаку сіль і цукор.

Спекти буряки, обібрати, потерти на тертці. Окремо зварити грибки з морквою, петрушкою та селерою. Цим наваром залляти буряки і продовжувати варити. Тимчасом зробити засмажку з муки на олії із дрібно січеною цибулькою. Змішати це з борщем, залляти буряковим квасом, додати цукру та соли до смаку й відставити.

Ушка.

1 гор. муки,
1 яйце,
кілька ложок води.

Начинка до ушок.

1. 5 - 6 сушених грибів,
1 ложка олії,
1 цибуля,
перець і сіль до смаку.

Зварені гриби посікти дрібненько, підсмажити на олії разом із посіченою цибулею, посолити й поперчити до смаку. Перед начинюванням вистудити.

2. Можна начинювати ушка звареною й січеною солодкою капустою, перемішаною напів з грибками й підсмаженою з цибулею на маслі. Добре додати одне на твердо зварене яйце.

3. Інша начинка — з вареної перетертої квасолі, змішаної із смаженою цибулею.

НАЧИНЕНИЙ ЩУПАК.

1 фунт щупака,
2 куски сухого білого хліба,
1 яйце,
½ гор. молока,
сіль й перець до смаку,
морква,
капуста,
селера,
петрушка,
цибуля.

Відрізати голову й вибрати ості із щупака, перемолоти його на машинці, цибулю натерти, хліб вимочити в молоці й добре витиснути. Це все разом змішати з яйцем, сіллю та перцем, додаючи при потребі трохи молока або води. Викачати з тієї маси валок, загорнути його в біле полотно, помащене маслом. Варити його у виварі городини та голови щупака. Коли звариться та вистигне, порізати на тоненькі кружки, укласти на полумисок, прибрати городиною та подавати гарячим або холодним з хріновим сосом, майонезою чи салаткою з городини.

Хріновий сос.

І кусок хріну,
1 ложка масла,
1 ложка муки,
трохи росолу з риби,
½ горнятка кислої сметани,
сіль, цукор, оцет до смаку.

Натерти хрін, посолити й поцукрити та покропити оцтом до смаку, додати сметани та переварити.

ВАРЕНИКИ З КИСЛОЮ КАПУСТЮ.

1 кварта кислої капусти,
3 - 4 сушені гриби,
1 цибуля,
І ложка муки,
перець і сіль до смаку,
1½ гор. муки,
1 яйце,
кілька ложок води,
1 ложка олії.

Капусту попарити окропом, видушити, посікти або змолоти на машинці. Раніше зварити гриби, (замість сушених грибів душимо кілька дрібно покришених печериць з цибулею на маслі або олії). Наваром із грибів залляти капусту та душити її на олії. Окремо підсмажити посічену цибулю. Капусту вимішати з грибами та цибулею, посолити, поперчити, заправити ложкою муки й короткий час душити все разом. Приготовити вільне, як на звичайні вареники, тісто та ліпити вареники. Подавати їх, помастивши маслом пересмаженим із тертою булкою.

КУТЯ.

1 гор. пшениці (опиханої),
½ гор. синього маку,
½ гор. меду,
10 волоских горіхів,
½ гор. родзинок,
½ гор. дактилів.

Кутю роблять із різного зерна, але справжня традиційна кутя є із пшениці, маку та меду.

Пшеницю намочити на кілька годин або на цілу добу перед варенням, потім варити її 3 - 4 години, поки не зм'якне. Часто мішати, підливаючи водою, якщо вода випарилася. Коли зерно потріскає, — пшениця зварена. Тоді вставити її ще на коротко до теплої печі.

Тимчасом запарити мак, добре його втерти. У переваренії воді розпустити мед та заправити ним пшеницю з маком. Пшеницю можна заправити маковим молоком, яке витискається із тертого маку. До куті додати горіхи, родзинки й дактилі.

СИРНИК.

Приготовити на тісто:

¾ гор. муки,
½ гор. масла,
¼ гор. цукру,
1 жовток з яйця,
1 ложка сметани,
4 ложки джему.

Приготовити для начинки:

8 жовтків,
5 білків,
¾ гор. масла,
½ ложечки ванілі,
1 фунт білого сиру,
¼ гор. крохмалю,
¼ гор. родзинок,
скірка з цитрини (натерта)
1 гор. цукру.

Вимісити тісто із муки, масла, цукру, 1 жовтка, сметани. Відставити на годину на холодне місце.

Тимчасом втерти 8 жовтків із маслом та цукром, додавши ванілю. Це все вимішати із добре розтертим сиром. На кінець додати сніг із білків та крохмаль (corn starch). Додати родзинки й скірку з цитрини.

Накласти тісто у форму й запекти в печі. По короткому часі витягнути та помастити тоненько джемом (будь яким), а на те начинку із сиру. Вставити знову до печі на 30 хвилин при середній температурі. З форми витягати, як зовсім остигне.

ТОРТ З МАКУ.

1 фунт маку, 1 фунт цукру,
12 яєць, $\frac{1}{4}$ ложечки гвоздиків,
4 ложки тертої булки.
терта скірка та сік з одної цитрини,

Мак попарити та лишити на цілу ніч, щоб добре зм'як. На другий день відцідити і добре втерти. Окремо втерти 12 жовтків з 1 фунтом цукру, додати скірку з цитрини (цілої) та сік із $\frac{1}{2}$ цитрини. Додати цинамон, гвоздики, сніг із усіх білків та терту булку. Виробити 2 або 3 коржі.

Наповнення.

$\frac{1}{2}$ гор. масла, $\frac{1}{2}$ гор. чоколяди,
$\frac{1}{2}$ гор. цукру, трохи ванілі.

Масло перетерти з цукром і тертою чоколядою, додати ванілі. Наповняти охолоджені коржі.

Склиця.

6 унцій чоколяди, 1 ложечка цукру,
3 - 4 ложки води, 1 ложечка масла.

Чоколяду розпустити у воді з маслом і цукром, варити, поки не згусне. Гарячою поливати переложені коржі.

ХРУСТ.

1 фунт муки,
$\frac{1}{3}$ гор. муки,
$\frac{1}{4}$ гор. цукру,
6 гірких товчених мигдалів,
$\frac{1}{4}$ ложечки цинамону,
2 жовтки,
2 ложки руму,
кислої сметани до замішення тіста,
$\frac{1}{3}$ фунта смальцю до смаження,
порошковий цукор до посипання.

Замісити з муки, масла, цукру, мигдалів, цинамону, жовтків, руму та кислої сметани вільне тісто, добре його виробити, розтачати й винести в холодне місце на $\frac{1}{3}$ години. Потім зложити в четверо, знову розтачати й винести на холод. Так повторити це три рази, як французьке тісто. Останній раз розтачати, порізати на паски (2 пальці широкі й 3 інчі довгі), розрізати посередині, вивернути через розріз і смажити. Щоб смалець не палився, вкинути до нього кусок сирої картоплі.

РІЗДВЯНІ СОЛОДОЩІ

ВИШНЕВІ КУЛІ.

2/3 гор. цукру, трохи соли,
$\frac{1}{2}$ гор. води, 1 ложечка ванілі,
$\frac{1}{2}$ ложечки оцту,
2 $\frac{1}{2}$ ложечки ясної меляси (corn syrup),
2 кварти кукурузи (popped corn),
1 гор. нарізаних вишень, смажених в цукрі.

Змішати цукор, воду й мелясу. Пригрівати на легкій температурі, мішаючи, поки цукор не розтане. Збільшити температуру до 248° Ф. після термометру для цукерків (candy thermometer), варити далі не мішаючи. Додати сіль й оцет, варити далі до температури 290°, поки сироп не згусне. Кукурузу й черешні змішати й мати приготовані для полиття сиропом. Бистро перемішати й виробляти кулі (12 штук).

ЧЕРВОНІ Й ЗЕЛЕНІ ЦУКЕРКИ.

2 гор. цукру, $\frac{1}{2}$ гор. води,
$\frac{1}{2}$ гор. ясної меляси, 2 білки,
1 капля м'ятної олії (peppermint oil),
зелене красило для печива (Green food coloring),
1 капля цинамонової олії (cinnamon oil),
червоне красило для печива (Red food coloring),
соли до смаку.

Змішати воду, цукор сіль і мелясу, мішати на легкому вогні, поки цукор не розтане. Збільшуючи температуру до 252°, варити далі сироп не мішаючи, поки не почне гуснути. Вбити добре білки. Помалу вливати сироп до білків, не перестаючи вбивати. Бити доти, поки ця мішанина не буде триматися купи. Розділити її на дві частини. В одну дати каплю м'ятної олії й кілька капель зеленого красила, в другу частину каплю цинамової олії й кілька капель червоного красила. Чайною ложечкою накладати малі купки на восковий папір. Не пекти.

РІЗНІ РІЗДВ'ЯНІ ЦУКЕРКИ.

1 пакунок датлів,
1 $\frac{1}{3}$ гор. наструганого кокосового горіха,
$\frac{1}{2}$ гор. меленого горіха (волоський),
$\frac{3}{4}$ гор. сушених априкосів,
$\frac{1}{4}$ фунта фіґів,
1 ложечка помаранчевого соку,
1 ложечка тертої скірки з помаранчі.

Всі ці додатки разом перемішати й перепустити на машинку. Із соком помаранчі вимісити, поділити на кілька частин і виробляти довгі валочки, розміром $\frac{1}{2}$ інча в діяметрі. Викачати ці валки в стружках кокосу або іншого горіха, порізати на подовгасті палочки. Кожну з них можна обв'язати червоною стрічкою, або завернути в кольоровий прозорий папір.

Другий рід подібних цукерок можна одержати, коли взяти пів-на-пів датлів й меленого горіха, перемішати разом, виробити валки, викачати їх в порошковому цукрі, порізати на подовгасті палочки та обгорнути кольоровим прозорим папером.

РІЗДВ'ЯНА ВЕСЕЛКА.

2 $\frac{1}{2}$ гор. цукру, 1 гор. молока,
$\frac{1}{4}$ ложечки соли, 2 ложки масла,
2 ложки ясної меляси, 1 ложечка ванілі,
4 ложки мішаних кришених овочів, смажених в цукрі,
$\frac{1}{2}$ гор. кришених волоських горіхів.

Змішати цукор, сіль, мелясу, й молоко. Мішати, поки не закипить. Збільшувати температуру до 234°, не мішаючи. Зняти з печі, додати масло. Лишити вихолонути, поки дно ринки стане ледви тепле. Почати вбивати, щоб ця мішанина стратила полиск. Тоді змішати з ванілею, кришеними овочами й горіхами. Це все викласти на легко помащену бляху й лишити, щоб застигло. Коли стверде, порізати на косі квадрати.

Моди

В ДЗЕРКАЛІ ІСТОРІЇ

Вже грецькі мітологічні перекази згадують про те, що богиня Мнемозина, мати дев'яти муз, дбайливо одягала свої доньки - красуні. Вона для кожної доньки придумувала відмінну одежу й прекраси, щоб в той спосіб підкреслити й корисно обрямувати фізичну красу й чар своїх доньок - муз. Бо відповідна одежа необхідна навіть для ідеально - гарної музи - надхненниці краси й мистецтва.

У старо - римській державі спеціяльні мистці були дорадниками дам на цезарських дворах у справах одежі. Вони займалися проєктуванням зразків одягу для статечних матрон і панянок, і вони так само, як і сьогоднішні мистці одягу, мали немало мороки, щоб догодити змінливим забаганкам тодішніх вельможних пань.

Тим, чим сьогодні в світі моди є Париж, у середніх віках був Царгород. Бо власне з Царгороду на весь світ проміннювало тоді мистецтво одягу. Тут створили окрему естетику одягання і започаткування власну т. зв. царгородську епоху моди. З - поза мережива золочених орнаментів гаремних огорож виринають личка, вкриті вуалем. Це мода — ритуалу. Краса тодішнього одягу йде в парі з багатством цілого життя. Бағдадські купці звозять у це чарівне місто - столицю Сходу — рідкісні й коштовні тканини, дорогоцінну біжутерію й косметичні середники, яким і досі не можна дорівняти. Це все для підкреслення краси й чару жінки.

На переломі середніх і новітніх століть, коли на овиді появляється постать жінки - героїні Жанни д'Арк, мода йде за стисло означеними суворими лініями. Але Ренесанс знову приносить нові змінені форми одягу. Кожна доба, кожний стиль мистецтва, змінює також частинно форми одягу, але дещо постійно повторюється, як, зрештою, всі прояви нашого загального буття.

Мода наших днів — це поєднання краси одежі з її практичністю. Разом з розвитком техніки змінюється і мода.

Плащі в цьому сезоні — радше широкі, кльошеві з великим ковніром у виливових лініях. Переважають темні кольори. Чорне — домінуюче.

Сукні в прерізних кольорах, а улюблені в крати. Вони чудово різьблять лінію грудей, спливаючи багатством фалд у розкішний дзвін. Полонять око прибрання у формі вузьких пасків з оригінальними клямрами. Ковніри від малих до великих стюардівських. Ґудзики й манжети в різних формах завершують оригінальність крою.

Костюми є дальше криком моди.

Вечірні сукні — це чудові казки з тисяча й одної ночі. Тюлі — коронки — тафти в пастелевих красках. Ніжно відкриті рамена й обтислий стан і фалди - фалди. Заникають великі китиці квітів з лискучими цяцьками, а взамін бачимо квіти ніжні у формі й красі, що творять один акорд із перфумою пані.

Іка.

ПЕРЕГЛЯД МОД У ЛОНДОНІ

На цьогорічному британському двотижневому перегляді мод у Лондоні показували найбагатші зразки одягів. На протязі короткого часу, рисівникам - спеціялістам вдалося об'їхати різні країни й подати проєкти, яких досі ніде не можна було бачити ані на одному з попередніх переглядів мод у Лондоні.

На знимці бачимо англійську фільмову артистку Гонор Блекман, убрану у вечірню сукню, якої проєкт виготовив відомий рисівник Роналд Петерсон, нагороджений минулого року першою премією за найкращий проєкт одягу для фільму, висвітленого на Фестивалі у Венеції. Цей модель вечірньої сукні пошитий із неблискучого сатену. Напереді вставка із матового шовку, зібрана в той спосіб, щоб відкривалася трохи нога. Ця сукня викликала велике захоплення присутніх на перегляді мод.

ВАШ СВЕТЕР ВИГЛЯДАТИМЕ, ЯК НОВИЙ.

Кожний з нас хоче, щоб светер, особливо дитячий, довгий час зберігав вигляд новокупленого. Це все залежить від нас, як ми з ним будемо обходитися підчас прання і сушення.

В першій мірі, коли ми купимо светра, прикладемо його до великого листка паперу (міцного), обрисуємо докладно його форми і виріжемо. На кожній такій формі надпишемо, до якого светра вона відноситься.

Перед кожним пранням оглянемо, чи светер має протерті або порвані місця, які залатаємо підібравши відповідний колір волічки.

До прання вживати виключно найкраще порошкове мило, розпустивши його дбайливо в теплій воді. Коли ми вже певні, що мило розпущене, а вода не затепла, зануряємо светра й перемо його.

Дуже шкідливе для светра, коли його терти й викручувати. Перучи, легко його мніть в долонях, а воді дайте можливість скапати, не викручуючи його. Після останнього полоскання, додавши до води трохи оцту, загорніть його у волохатий ручник, який вбере в себе частину води.

Тимчасом, у сухій, добре провітреній та негорячій кімнаті, розложіть на столі волохатий ручник, а на нього положіть форму паперу, яку ви вирізали, купивши светра. На цю форму положіть випраного светра, розгладьте всі складочки й допасуйте до розміру форми. Коли це зробите, пришпиліть його шпильками до стола, щоб він, висихаючи, не збігся.

Коли светер вже цілковито висохне, випрасуйте його через легко звогчену шматку.

Таким способом прання і сушення ваш светер буде виглядати довгий час, неначе принесений недавно із крамниці.

ДЛЯ ЧОГО ЩІТКА ДО ВОЛОССЯ?

Якщо ви думаєте, що щітка до волосся потрібна у вашій кімнаті для прикраси вашого столика, ви багато втрачаєте на вигляді вашого волосся, якому ця щітка може принести велику користь.

Ви ніколи не зможете так докладно прочесати волосся гребенем, бо його зубці не можуть зробити того, що робить волосіння щітки, яке пробирається поміж кожний волосок й докладно його очищує.

Не можна осягнути гребенем масажу шкіри на голові, що підсилює кровобіг, а тим самим ріст волосся. Щітка це виконує дуже докладно, тому варто її вживати щоденно при кожному чесанні волосся. Ви побачите самі, які зміни настануть із вашим волоссям.

На протязі короткого часу ви завважите, що ваше волосся густішає і перестає сіктися. Ви будете дивуватися його приємному блискові і м'якості. Вам буде легко пристосовувати різні зачіски і ваше волосся буде природньо укладатися у хвилі.

Тоді ви самі скажете, що ваша щітка для волосся необхідна для гарного вигляду вашої головки.

НЕ ЗАНЕДБУВАТИ МАЛИХ ПОРАНЕНЬ.

Підчас хатньої праці часто трапляються малі поранення, як порізання, спалення, попечення. Більшість з вас не звертає уваги на ці "дрібниці", але пізніше часто жаліє. коли доходить до поважної інфекції, нагноєння, або, буває, навіть затроєння крови.

Тому варто все мати під рукою потрібні дезинфекційні середники, хоч би навіть для найменшої ранки чи вкусу комахи. Антисептичні препарати, стерилізована ґаза, ліпучі пов'язки, дезинфекційні масті на попечення, — не сміють бракувати у підручній скринці на лікарства. Особливо там, де є діти, варто мати популярний підручник домашньої гігієни і першої помочі.

ОБЕРІГАЙТЕ ФОРМУ ЧЕРЕВИКА.

Часто трапиться, що ви вийдете без калош надвір, і вас змочить дощ або тяжкий туман. Від цього дуже терплять черевики, які легко тратять свою форму і гарний вигляд.

Прийшовши додому, ніколи не одягайте їх мокрими на копито і не сушіть біля гарячої печі. Наповніть їх міцно зім'ятим газтним папером, який вбере всю вогкість в себе, а при тому не дасть можливости черевикові загубити його властиву форму. Коли черевики висохнуть, аж тоді намащуйте їх відповідною пастою.

Що може бути ніжніше і краще для нашого вибагливого друга, як ця легенька блюзочка із найлону, яку ви одягаєте до костюму, або під плащ. Часто скромність в одежі чарує більше, ніж найскладніші фасони і найдорожчі матерії.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Леонід Бачинський, Варентон, ЗДА.

...При цій нагоді переглянув я прислані журнали "Жіночий Світ" і, як довголітній активний прихильник і помічник жіночого руху, (бувший директор Дівочого Інституту в Перемишлі, професор і директор жіночих гімназій в Галичині й таборах у Німеччині), з особливою приємністю перечитав цілий ряд статтей. В них зустрів я багато моїх знайомих, приятелів і виховниць. От, як дружину проф. Дорошенка, щиру приятельку сенаторку О. Кисілевську, з якою співпрацював у редагованих нею журналах в Коломиї, мою ученицю О. Заклинську, д-р С. Парфанович (співпраця у "Відродженні") і т. д.

Дуже добре робите, що поміщаєте нариси з життя і праці жіноцтва. Це для історії українського жіноцтва дуже цінний матеріял...

Ліда Тавридська, Буенос Айрес, Арґентина.

...Журнал Ваш дістала я недавно, й то тільки деякі його числа (нажаль), але вони повністю вистарчають, щоб пізнати високий рівень журналу та висловити Вам признання...

А. Сенчина, Торонто, Онт.

...Щиро дякую за прислані журнали "Ж. С.", бо нагадують незабутній журнал "Нову Хату"... Бажаю видавництву якнайкращого успіху. Прошу ласкаво, якщо можливо, переслати мені числа від 1-го до 4-го. Буду дуже вдячна, а належність вирівняю. Хотіла б мати цілий річник.

Анна Крамар, Едмонтон, Алта.

Свого часу п. Суховерська, яка дуже щиро працює над поширенням журналу "Жіночий Світ", продала мені одне число. Мені цей журнал дуже подобався, і я радію тим, що українське жіноцтво в Канаді має свій журнал, який працює для добра і слави не тільки українського жіноцтва, але й усього українського народу. Із глибини мойого серця бажаю Вам успіхів в цій великій праці. В залученні пересилаю Вам поштовий переказ на суму $10.00 за 4-ох передплатниць...

Текля Гасюк, Утіка, ЗДА.

Вітаю Вас, дорогі мої членки. То є велика честь для українського жіноцтва, що Ви видаєте "Жіночий Світ", а від мене зокрема велика Вам подяка. Я Вам дуже дякую, що Ви помістили портрет Митрополита Шептицького у Вашім любім журналі.

Як я їхала до Канади в 1911 р., то ще на станок зайшла до катедри Св. Юра і дуже плакала. Останній раз тоді я бачила Митрополита і не прийшлося мені Його уже живим більше побачити

Тепер, дорогі мої, я буду з Вами стояти. І буду "Жіночий Світ", такий для мене цінний, передплачувати до самої смерти. Тепер Вам посилаю усю свою платню $5.00, дайте $3.00 на інвалідів, а $2.00 на Визвольний Фонд України.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

За останній місяць Відділи ОУК, яким не байдужа доля "Жіночого Світу", доклали багато старань, щоб побільшити пресовий фонд журналу. Адміністрація "Жіночого Світу" складає щиру подяку за пожертви, зложені Відділами ОУК:

Відділу ОУК в Зах. Торонті, Онт., — за суму $10.00,

Відділу ОУК в Ст. Кетерінс, Онт., — за збірку переведену на передвесільному принятті у п-ва Піжицьких в сумі $15.00 та за дар в сумі — $25.00,

Відділу ОУК в Монтреалі, Кве. та п. К. Роговській за альбом, який був розіграний на вечорницях, улаштованих Відділом. Прихід із розігравки виніс суму — $13.00.

ЯКА ВАША ДУМКА В ЦІЙ СПРАВІ?

(Закінчення із стор. 10).

ліфіковані сили, що додатково працювали б при вихованні нашої дітвори.

Учительки й інструкторки, що працювали в садках ще в краю, або в скитальчих таборах напевно не забули набутого знання, а, може, мають з собою той записаний матеріял, на підставі якого переводили навчання і гри в садках. На зазив централі О. У. К. чи редакції "Жіночого Світу", чи на адресу С.Ф.У.Ж.О. (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій), могли б поділитися із своїм досвідом у цій ділянці.

Зібрані в цей спосіб матеріяли, казочки, віршики, пісеньки та гри, по відповіднім порівнанні і опрацюванні, можна би видати такий посібник окремими, хоч би циклостилевими зшитками, що стали би підручним матеріялом для Канади і для інших країн українського поселення. Очевидно, що треба було б узгляднити та використати і всю ту нашу літературу з цеї ділянки, яка появилася друком, але нема її тепер на книжковому ринку в більшій кількості.

Отже, підсумовуючи ще раз сказане, треба було б прослідити умови в поодиноких місцевостях.

2) Увійти в контакт і бути в постійнім з'вязку з жінками, що цікавилися і цікавляться цею працею, або й самі працювали, як кваліфіковані сили.

3) Збирати потрібну літературу, впорядковувати і опрацьовувати її.

4) Своїм досвідом і успіхами ділитися взаємно при допомозі жіночої преси — "Жіночого Світу" у Вінніпеґу чи "Нашого Життя" у Філяделфії.

Цілковита однозгідність і співпраця між давними іміґрантами та новоприбулими — це конечна передумова успіху праці. Коли до деякої міри можна зрозуміти, що дитина батьків, народжених у Канаді, не знає добре своєї мови, то просто незрозумілим є факт, що діти, які приїхали з Европи перед роком чи двома, у багатьох випадках, рідною мовою між собою вже не говорять.

Канадійські українки й новоприбулі! Яка Ваша думка в цій справі?

Пишіть!

Мати.

ВЕЛИКЕ ЗМАГАННЯ

ЗА ПРИЄДНАННЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ" ЗАКІНЧИЛОСЯ.

День 15 грудня 1950 р. був останнім днем змагання за приєднання нових передплатниць для "Жіночого Світу". 16 грудня, підрахувавши всі зібрані передплати, адміністрація "Жіночого Світу" остаточно усталила вислід змагання, який представляється слідуюче:

Перші три нагороди, у висоті 20% із зібраної суми, одержали три членки ОУК, одні з активніших членок передових Відділів Організації Українок Канади: Торонто - місто, Содбури, Західнє Торонто.

Перше місце — МАРІЯ ДУНЕЦЬ, ТОРОНТО, ОНТ.,
одержала 1. нагороду, у висоті $27.75, за приєднання 56 передплат на суму 138.75.

Друге місце — ТЕОДОЗІЯ ПІДЗАМЕЦЬКА, СОДБУРИ, ОНТ.,
одержала 2. нагороду, у висоті $21.57, за приєднання 44 передплат на суму $108.75

Третє місце — ЕМІЛІЯ ПРИБИТКІВСЬКА, ТОРОНТО, ОНТ.,
одержала 3. нагороду у висоті $15.00, за приєднання 30 передплат на суму .... $ 75.00

Дальші учасниці змагання, які спричинилися також дуже багато до збільшення передплатниць журналу "Жіночий Світ", є слідучі:

Четверте міс. — Ірена Гнатюк, Нюарк, ЗДА., приєднала 25 передплат на суму 63.23

П'яте місце — Стефа Захарук, Монтреал, Кве., приєднала 22 передплати на суму $55.50

Шосте місце — Стефанія Петришин, Форт Вілліям,Онт., приєднала 17 передплат на суму $36.25

Сьоме місце — Марія Онисько, Торонто, Онт., приєднала 6 передплат на суму $13.75

Восьме місце — Володимира Кавка, Клівленд, ЗДА., 5 передплат на суму $12.00
С. Бубнюк, Ст. Томас, Онт., — 5 передплат на суму $10.00

Дев'яте місце — Емілія Юськів, Монтреал, Кве., — 4 передплати на суму $10.00
Галина Пісецька, Балтімор, ЗДА., — 4 передплати на суму $10.00
Марія Юркевич, Філаделфія, ЗДА., — 4 передплати на суму .... $ 6.30

Десяте місце — Евдокія Штафірна, Торонто, Онт., — 3 передплати на суму .... $ 7.50
Леся Храплива, Ст. Луїс, ЗДА., — 3 передплати на суму .... $ 6.45
В. Ґереґа, Флін Флон, Ман., — 3 передплати на суму .... $ 6.25

Одинад. місце — Анна Лахман, Ошава, Онт., — 2 передплати на суму .... $ 5.00
А. Павличенко, Саскатун, Саск., — 2 передлати на суму .... $ 5.00

Дванад. місце — Галина Мартинів, Балтімор, ЗДА., — 1 передплату в сумі .... $ 3.30
С. Проців, Торонто, Онт., — 1 передплату в сумі .... $ 2.50
Марія Слободян, Торонто, Онт., — 1 передплату в сумі .... $ 2.50
Анна Барна, Лімінґтон, Онт., — 1 передплату в сумі .... $ 2.50
Ніна Михалевич, Ст. Паул, ЗДА., — 1 передплату в сумі .... $ 1.25
Леся Бризгун, Торонто, Онт., — 1 передплату в сумі .... $ 1.25.

Редакція і Адміністрація "Жіночого Світу" та Центральна Управа Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб складають сердечну подяку всім учасницям змагання, які доложили так багато зусиль, щоб піддержати єдиний у світі ілюстрований журнал української жінки "Жіночий Світ", а особливу подяку складають першим трьом переможецям, що так гарно вив'язалися із свого, добровільно на себе взятого, обов'язку.

Подрібніші дані про трьох перших переможець — п. Марію Дунець, п. Теодозію Підзамецьку і п. Емілію Прибитківську, — будуть подані в наступному числі "Жіночого Світу", а також у півтижневику "Новий Шлях".

За $8 — 8-12 Книжок!

БІБЛІОТЕКА КЛЮБУ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

Таку бібліотеку видає для Вас "КЛЮБ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ", що недавно оснований у Канаді під патронатом визначних українських діячів.

ДРУКУЄМО: Твори сучасних українських письменників і публіцистів, кращі твори з давнішого нашого письменства, переклади вартісніших творів чужої літератури, публікації про визвольну боротьбу українського народу в українській і чужих мовах.

Річно буде надруковано 1680 сторін, це є 8-12 книжок.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА НА ВСІ ЦІ КНИЖКИ У КАНАДІ Й ЗДА 8 ДОЛЯРІВ. Незаможні можуть сплачувати ратами.

Передплатник стає одночасно ПРИЯТЕЛЕМ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ і отримує відповідну виказку.

За діяльність Клюбу Приятелів Української Книжки відповідає видавець **Іван Тиктор**.

Запрошуємо всіх українців, що розуміють потребу масового поширення української книжки, приступати до великої громади Клюбу Приятелів Української Книжки.

Вже приймаємо передплату, яку можна висилати готівкою в листах або моні-ордерами на адресу

UKRAINIAN BOOK CLUB
834½ Main Street, Winnipeg, Man., Canada

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ МІСЯЧНИК

"НОВІ ДНІ"

"Нові Дні" — покищо єдиний український універсальний ілюстрований місячник по цей бік залізної заслони.

"Нові Дні" — щомісяця принесуть Вам найкращі зразки української поезії, прози, публіцистики. В числі наших співробітників знайдете таких визначних діячів нашої культури, як Улас Самчук, Теодосій Осьмачка, Юрій Шерех, та багатьох інших поетів, письменників, журналістів і вчених.

"Нові Дні" — крім літературних творів дадуть Вам ще й публіцистику на українські і міжнародні теми, політичні огляди, науку, нариси й репортажи з цілого світу і спорт.

"Нові Дні" — вчасно повідомляють Вас, яка українська книжка вийшла з друку і яку вона має вартість.

"Нові Дні" — будуть стало інформувати Вас про культурне життя в Україні, що не дасть Вам змоги відірватися від свого народу.

"Нові Дні" — журнал справді безпартійний і правильно інформує Вас про всі прояви українського життя, пропаґуючи єдність українського національного фронту, як єдину запоруку нашої перемоги.

"Нові Дні" — журнал, який єднає, а не розбиває і сіє любов, а не ширить ненависть серед українців.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

В Канаді — на один рік — 3.00 канад.
на 6 міс. — 1.75 "

Б ЗДА — на один рік — 3.00 америк.
на 6 міс. — 1.75 "

В інших країнах: $3.00 амер. річно.

Замовлення й гроші слати на адресу:

"NOWI DNI"
P. O. Box 452, Term. "A",
Toronto, Ont. — Canada.

УВАГА, ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ" ЗАКОРДОНОМ:

ПЕРЕДПЛАТИ ПРОСИМО ВИСИЛАТИ НА ТАКІ АДРЕСИ:

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: — **FEDERATION of UKRAINIANS in GREAT BRITAIN, 123 High St., Notting Hill Gate, London, W.11.**

Передплата на рік 1 ф. стерл.; ціна 1 прим. 2 шіл.

В АРҐЕНТИНІ, УРАҐВАЇ ТА ПАРАҐВАЇ: — **Isidoro KRAWEC, ("POROHY"), Casilla de Correo 3184, Buenos Aires, Argentina.**

Передплата на рік 24 пези; ціна 1. прим. 2.50 пез.

Б БРАЗИЛІЇ: — **Stepan PLAHTYN, Pr. Gen. Ozorio 568, Curityba, Parana, Brazil.**

Передплата на рік 60 крузейрів, ціна 1 прим. 5 крузейрів.